

A KOMMUNISTÁK MI VAGYUNK!

- ◆ Álljatok a 21. Kommunista Kongresszus mellé!
- ◆ Utolsó kísérlet a logika előhívására
- ◆ Pártalapszervezeti állásfoglalások
- ◆ Nyílt válasz egy nyílt levélre

(4-5. oldal)

CIKKEINKBŐL

- ◆ A huszonötök Európájából jelentjük (2. oldal)
- ◆ Növekvő lengyelországi turizmus (2. oldal)
- ◆ A nagyvárosoknak is szükségük lenne reptérre (3. oldal)
- ◆ Baloldali könyvnap Angyalföldön (8. oldal)

NEGYEDSZÁZADA TÖRTÉNT

MAGYAR ŪRHAIJÓS A VILÁGŪRBEN

1980. május 26-án Farkas Bertalan a Szozuz-36 ūrhajó fedélzetén a szocialista országok Interkozmosz programja keretében a szovjet Valerij Kubaszovval Föld körüli útra indult. (7. oldal)

SZÁZ LÉPÉS A SEMMIBE

A legutóbbi hetek egyik központi témája a kormány által meghirdetett száz lépés program, amely többek között a munka világában érzékelhető visszaságokat kívánja radikális módon csökkenteni. Az említett lépések látszólag ugyan sok tekintetben a bérből és fizetésből élők érdekeit szolgálják, valójában azonban mindez csupán porhintés. (3. oldal)

TÁRSADALOM-POLITIKA

- ◆ Álérdekvédelem, álbaldalosság (3. oldal)
- ◆ Közösségi életet alakítanak Kecskésen (6. oldal)
- ◆ A II. világháború utáni világrend
- ◆ Segítsünk a szívbetegek gyerekeknek (8. oldal)

OLVASSA, **T**ERJESSZE, **T**ÁMOGASSA!

A Szabadság Alapítvány számlaszáma:

OTP 11705008-20441997

Több mint ötszáz munkanélküli Nagybaracskán

A betegek kötelességei és jogai

„Ha az állampolgár beteg lesz, s olyan állapotba kerül, hogy kórházba utalják, odakerülése után nem sokkal többféle adatlapot kap. Az egyik az úgynevezett 'Betegazonosító etikett', amely tájékoztató a betegek jogairól és kötelezettségeiről. Lapozzunk ebbe bele.”

(7. oldal)

Bács-Kiskun megye déli csücskében, a határhoz közel található Nagybaracska, ahol ezerkét-százötvenen élnek. A faluban annak idején három termelőszövetkezet működött – a mezőgazdaságból élt szinte mindenki – aztán 1984-ben Haladás néven egyesítették a térségeket, s háromszázötven tsz-tag természetű búzát, kukoricát, napraforgót, illetve a gazdaság az egyik fő ágazatban serdült is tenyészettek. A rendszerváltás után a térszövből kft. lett, tizenötven-tizenhatan vetnek, aratnak, télen pedig otthon vannak. A szövetkezet tagjainak egy része nyugdíjas lett, többségük munkanélküli. A falubeliek közül sok embernek a helyi építő kávéház is munkát adott, de a rendszerváltás után ez is megszűnt. A tanácsháza udvarán a 60-70-es években kialakítottak egy varrodát, amelyet egy bajai cég üzemeltetett. Száz nagybaracscai, dávidi, csátaljai, bátmonostorai asszony készítettek blúzokat, szoknyákat. A rendszerváltás után a bajai céget egy pesti vállalkozó vette meg, de 1993-ban felszámolták, mert csődbe ment. A nagybaracscai varroda ajtaját is bezárták, elküldték

az asszonyokat. Nagybaracskán s a környéken nincs munkahely. Illetve működik egy kórház, ahol 25-30 csökkent munkaképességű ember csokiját készít, s az olasz tulajdonos havonta 18-20 ezer forintot ad az ott dolgozó rokkantoknak.

A nagybaracscai lakosok közül több mint ötszáz munkanélküli. Molnár Ferenc nyugdíjas rendőr, a Munkáspárt negyvenegy tagú nagybaracscai szervezetének titkára kérésre elküldött néhány helyi családdal. Földszintes, fehérre meszelt ház kapuja fölött olvasható: Bálint család, vegyeskereskedés.

– Ez az épület volt a Haladás Tsz központja – mondja. – Mögötte az 5-600 négyzetméteres kert fái akkoráig omlócsokokat adtak, mint az öklöm. Ezt is tönkretették. Nézzé, amott egy épület homlokzatán olvasható, hogy Baracscai pékség. Itt is és Garán is egy jugoszláv tulajdonos működött. A falukból tizenötven átjárnak a bajai húsfeldolgozóba, ahol egy magyar

vállalkozó irányításával az ott dolgozók tőkehúst csomagolnak, felvágottakat, szalámit készítenek. Nagy tragédia a baracscai munkanélkülisége. Az önkormányzatnak lépnie kellene, kapcsolatokra lenne szükség, együttműködések létrehozására, hogy a környéken, Baján, Mohácson, Bátaszéken, Szekszárdon, Kalocsán működő cégek létesítsenek telephelyet Nagybaracskán, így az ittenieknek lenne

Nagybaracskán s a környéken nincs munkahely. A nagybaracscai lakosok közül több mint ötszáz munkanélküli.

munkalehetőségük. Érthetetlen, hogy miért nem mozdulnak.

***

Ezek után a falu szélén, a vásártér mellett levő egyik családi ház kapuján nyitottunk be, s a konyhában, a három szobában senkit sem találtunk.

– A kulcsot, s az ajtózárat az itteniek bizonyára nem ismerik, úgyhogy a betörőnek könnyű lenne a dolga, mert bármit elvihetne – jegyeztem meg a kíséremnek, aki az utcán hangosan szólította Pistát. A szomszédból kijött egy férfi, s bemutatottunk. A 43 éves Magyarosi

István szabadkozott, mondván, megnézte az édesanyját, hogy s mint van. Aztán hozzáfűzte:

– Mindennap átmegek hozzá, megkérdem tőle, hogy miket vegyek neki a boltban, mire lenne szüksége. Egyedül van szegény, mert az apám tavaly meghalt. Szerencse, hogy egymás mellett lakunk.

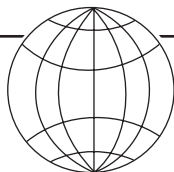
– Az öné ez a ház, ahol beszélgetünk?

– Élettársamé, akinek három gyereke van, s közös a 13 éves lányunk. Tehát négy gyereket nevelünk, ami nem könnyű, mert a helyzetünket nehezíti, hogy belgyógyászati és üzületi problémák miatt több mint tíz éve rokkantnyugdíjas vagyok. Korábban a Bácsvolán Rt-nél először autóvilamosági műszerészként dolgoztam, aztán autóbust vezettem. Most 63 ezer forint nyugdíjat kapok.

Közben hazaért Katika, az élettársa, akivel folytattuk a beszélgetést. Arra a kérdésemre, hogy hol dolgozik, röviden válaszolt: nincs munkahelye, Nagybaracskán s a környéken sem lehet elhelyezkedni. Naponta felkeres cégeket, bt-eket, kft-eket, egyéni vállalkozókat, de nem alkalmazzák.

(Folytatás a 3. oldalon)

EZ TÖRTÉNT a nagyvilágban

Május 18. **Először hatalmazta fel** a spanyol parlament a kormányt, hogy tárgyalásokat kezdjen a Baszkföld Haza és Szabadság (ETA) szakadár fegyveres szervezettel, ha az lemond az erőszakról. Közvélemény-kutatások szerint a baszkok mintegy harmada szakadna el Spanyolországtól, ugyancsak egyharmaduk pedig a federalizmust támogatná.

Május 19. **Az izraeli védelmi miniszter, Saul Mofaz** utasította a hadsereget, hogy mérjen csapásokat a Gázai övezet zsidó telepeit és a határ menti izraeli településeket aknagránátokkal és rakétákkal támadó palesztin fegyveresekre. Annak a lehetősége is felmerült, hogy az izraeli hadsereg újra megszállja a Gázai övezet bizonyos részeit. Mofaz a Hamaszt és a palesztin rendőrséget teszi felelőssé.

Május 20. **Nem született megegyezés** Phenjan nukleáris programjáról Észak- és Dél-Korea között. Megállapodtak viszont abban, hogy folytatják a tavaly májusban befagyasztott miniszteri tanácskozásokat. A szöuli vezetés ugyanakkor humanitárius megfontolásból kétszáz ezer tonna műtrágyát küld északi szomszédjának.

Május 21. **Irakban folytatódik** a vérontás polgári áldozatokkal, magasrangú hivatalnokok halálával. A Reuters hírügynökség szerint polgárháborútól lehet tartani az országban. Amerikai katonai vezetők úgy nyilatkoztak, hogy hosszú évekig eltarthat az iraki katonai misszió.

Irakiak egy meggyilkolt vallási vezető temetésén

Május 22. **Lépett a kínai kormány** a textilháború befejezése érdekében: bejelentette, hogy megemeli számos termék kiviteli vámját. A júniustól alkalmazott új díjak a legtöbb esetben elérhetik az emelés előtti mérték akár ötszörösét is (jelenleg kétféle százalékos a vám). Az Európai Unió nem kívánja újra bevezetni a január elsején megszünt kvótarendszert.

Május 23. **Óriási vereséget szenvedett** Németországban, az észak-rajna-vesztfália tartományi választáson a Gerhard Schröder vezette Szociáldemokrata Párt. Ezzel 39 év után újra a kereszténydemokraták (CDU) veszik vissza a helyi kormányzást, ugyanakkor a teljes belpolitikai térkép átrendeződik. Még az is elképzelhető, hogy egy évvel korábban, 2005 őszére előre hozzák a parlamenti választásokat.

Május 24. **Az Európai Központi Bank** elnöke, Jean Claude Trichet szerint az olajárak növekedése lassította a gazdasági növekedést az EU-ban, és nincs jele, hogy a gazdasági fejlődés nagyobb erőre kapna. Szerinte több eurózónás állam nem fogja tudni a GDP három százaléka alá vinni a deficitet.

● A 170 országban jelen lévő IBM bejelentette, hogy 319 000 alkalmazottjából 10-13 000 főt a közeljövőben elbocsát. A létszámcsoökkentés elsősorban a

cég európai vállalatát érinti, ahol mintegy százezer fő dolgozik. A döntés alapján Franciaországban kétezer, Németországban pedig ezer munkahely szűnik meg. Az IBM egy alkalmazottra eső értékesítése tavaly 293 000 dollár volt, szemben a konkurens Dell 891 000, a HP 529 000 és a Microsystems 320 000 dolláros arányával. A tervezett létszámcsoökkentés mellett az amerikai vállalat megkezdte a termelés áthelyezését Nyugat-Európából az olcsóbb munkaerőt biztosító kelet-európai és távol-keleti országokba. Az üzemek áttelepítése Németországban és Franciaországban

A huszonötök Európájából jelentjük

háromezer, Nagy-Britanniában ezer, Svédországban valamint Dániában pedig együttesen további ezer munkahelyet érint.

2004 sikeres éve volt az informatikai iparnak. Az értékesítés 96,3 milliárd dollár értékű volt, ami az előző évhez képest 8,3 százalékos fejlődést mutat. A vállalatok tiszta nyeresége elérte 8,4 milliárd dollárt, ami 11,2 százalékos növekedést jelent. A profit tehát gyorsabban nőtt, mint a termelés!

● Az Európai Parlament elé terjesztett jelentésében az Open Society Intézet bírálja a nők hátrányos helyzetét egyes új tagállamokban, valamint a tagjelölt országokban. A jelentés megemlíti, hogy Bulgáriában, Észtországban és Szlovákiában 25-30 százalékos különbség van a férfiak és a nők bére között. „A magyar lakosság több mint a fele nő, parlamenti képviselőik viszont csak kilenc százalékos.” Az asszonyok kormányzati szerepe még jelentéktelenebb: Litvániában kettő, Lengyelországban, Szlovákiában és Magyarországon pedig csak egy női miniszter van. Az EUobserver tájékoztatása szerint Gurmai Zita magyar EP-képviselő, a Női Jogok és a Nemek Közötti Egyenlőség parlamenti bizottság alelnöke azt mondta, „drasztikus intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy a nemek közötti egyenlőség biztosítva legyen a döntéshozatalban”.

● Az Európai Parlament tagjai között nagy vitát váltott ki, hogy az Európai Bizottság elnökének, a portugál José

José Manuel Barroso

Manuel Barrosónak a védelmét saját hazájából szerződöttetett öt testőr látja el. A Libre Belgique napilap azt írta, hogy Barroso az első EB-elnök, aki nem az EU biztonsági szolgálattal veszi igénybe. Barroso példáját az olasz Franco Frattini igazságügyi biztos is követte, akire viszont két olasz őr vigyáz. Az EB szóvivője azt mondta, hogy az elnök különleges védelme nem tisztségének, hanem a személyének szól, mivel transzatlanti elkötelezettsége és az iraki háború támogatása miatt Barrosót már portugál kormányfősége idején is többször megfenyegették. A képviselők szerint a külföldi testőrök alkalmazása megsérti az EB működésére vonatkozó előírásokat, mivel a testület alkalmazottai két helyről nem kaphatnak fizetést. A testőrök havi ezer euró juttatásban részesülnek a portugál rendőrségtől, az EB-től pedig 3500 eurós fizetést kapnak. Nincs megállapodás arra vonatkozólag sem, hogy a biztonsági embereket irányítja a hazai rendőrség vagy az EB hatáskörébe tartozik. Az ügy rosszkor jött a strasbourg

parlamentben nem túlságosan népszerű Barrosónak, mert egy görög milliárdos barátja hajóján történt üdülése miatt több képviselő korrupcióval is vádolja az elnököt.

● Oskar Lafontaine, a német szociáldemokraták feketebáránya, korábbi pártelnök és pénzügyminiszter az európai alkotmányra vonatkozó franciaországi népszavazás előtt nyilatkozott a párizsi L'Humanité munkatársának, Bruno Odentnek. Lafontaine azt állítja, hogy „az EU hosszabb ideje rossz úton halad”. A politikus hangsúlyozta, hogy az alkotmány elutasítása nem Európa-ellenességet jelent, hanem lehetővé teszi a folyamatok elmozdítását és egy „új irányvonal kialakítását”. Lafontaine megemlítette, hogy „a legfontosabb feladatok közé tartozik a stabilitási paktnum valódi reformja, az Európai Központi Bank (BCE) működési szabályzatának a módosítása és az Európai Bizottság neoliberalis orientációjának a megváltoztatása”. Az amerikai Szövetségi Bankhoz hasonlóan a „BCE feladatává kellene tenni új munkahelyek létrehozásának a támogatását”.

A szolgáltatások tervezett liberalizációja ellentétben a baloldali szociáldemokraták által hirdetett gazdaság- és szociálpolitikával. Lafontaine szerint sajnálatos, hogy akár a jó, akár a rossz döntések az EU-ban a lakossággal való minden konzultáció nélkül, antidemokratikus módon történnek. „Ez a helyzet nem tarthat sokáig” – állítja a német politikus.

– Munkatársunktól

Növekvő lengyelországi turizmus

Az utóbbi időben ismét sok magyar turista látogat Lengyelországba, ahol az aktív pihenésre vágyók és az érdekes látványokat keresők egész évben változatos programokat találnak. 2004-ben hosszabb-rövidebb ideig mintegy 250 000 honfitársunk tartózkodott a baráti államban, ami az előző évhez képest mintegy harminc százalékos növekedést mutat. A külföldi vendégek sorában jelenleg a tizenharmadikok vagyunk.

Tavaly viszont mintegy egymillió lengyel járt hazánkban, ami számát tekintve a nyolcadik helyet jelenti. A szomszédos országokból érkező látogatók többsége azonban nem tekinthető turistának, mivel főleg rokonlátogatás, bevásárlás és munkavégzés céljából jönnek Magyarországra. A lengyelek kedvelt helyei a gyógyvizeiről híres Hajdúszoboszló, Bogács és Cserkeszlő.

2004-ben 62 millió külföldi látogatott Lengyelországba, akiknek a többsége „üzleti” célból a szomszédos Belarusból, Ukrajnából és Németországból érkezett. A „valódi” turisták száma mintegy 14,5 millió volt. A tavaly 5,3 milliárd dollárt termelő lengyel idegenforgalom az exportnak hét, a GDP-nek pedig 6,5 százalékát jelenti. Az ágazat mintegy 300 000 ember számára biztosít állandó munkahelyet.

A lengyel idegenforgalom decentralizált irányítású. A turizmus fejlesztésében nagy szerepe van a tizenhat vajdaság önkormányzatának és a helyi gazdasági szervezeteknek is. A költségvetés mindössze évi 4,8 millió dollárt biztosít a központi apparátus számára, amelyből tizenhárom külföldi

irodát is fenntartanak. A tengerentúli államokban a „visegrádi országok” gyakran összehangolják a tevékenységüket, és közös utakat hirdetnek meg a kelet- és közép-európai régióban. Bakonyi Erika, a lengyel idegenforgalmi szervezet magyarországi képviselője a MÚOSZ Turisztikai Szakosztályának az ülésén elmondta, hogy az egykori KGST-tagállamok közül jelenleg csak

LENGYEL KÖZTÁRSASÁG

Területe: 312 685 km².
Lakosság: 38 418 000 fő.
Pénznem:
1 zloty = 100 grosz.
Nagyvárosok:
Varsó (1 644 000 lakos),
Lódz, Krakkó, Wrocław,
Poznan, Gdansk,
Szczecin, Katowice.
Vasutak hossza: 25 254 km.
Közutak hossza:
367 000 km,
ebből autópálya: 257 km.
Nemzetközi repülőterek:
Varsó, Gdansk, Krakkó.

Oroszországban és hazánkban van képviselőjük. Az egyéni turisták a képviselő irodájában ingyen kaphatnak ügynevezett „Lengyel kártyát”, amely a szállodák, éttermek, kulturális rendezvények látogatásakor valamint számos üzletben 5-20 százalékos kedvezményre jogosít.

A hazainál gyakran kedvezőbb árak miatt sok magyar fiatal keresi fel Lengyelországot, amely a vidéki iskolák tanulmányi kirándulásainak is egyik kedvelt célpontja. Az egyes tájegységek jobb megismertetése érdekében a vajdaságok és az idegenforgalmi szervezet másfél millió példányban, 17 nyelven, köztük magyarul ad ki rendszeresen prospektusokat. Magyarországon viszont még nem jelent meg egy korszerű Lengyelország útikönyv.

Az idei esztendő Chopin-év, és ismét megrendezik a nagy zeneköltőről elnevezett nemzetközi zongoraversenyt. Chopinre emlékeztek a vörösfenyőből készült antonini vadászkasztély is, ahol a zeneszerző 1827-29 között, Radziwill herceg vendégeként tartózkodott. Az „Europa Nostra” elnevezésű védett épület szalonjában rendszeresen tartanak zongoraversenyeket. A zeneköltő emlékműzének berendezett szülőháza Zelazowa Wolában van, ahol Chopinről és családjáról készült portrék, valamint korabeli bútorok vannak kiállítva. Az udvarház parkjában Chopin szobra is látható.

– Tudósítónktól

Álérdekvédelem, álbaldalalás

Új jelenségnek lehetünk szemtanúi: a hazai közéletben, különösen a jobboldalon egyre inkább felértékelődik a „nép” fogalma. Az egyszerű emberek problémáinak megfogalmazásában élen járnak a fiatal demokraták, akik szakszervezeteket és civil fórumokat meghazudtoló módon iparkodnak a bérből és fizetésből élők, a kiszolgáltatott tömegek nevében fellépni – legálabbis ezt a látszatot keltik.

Egy sor elemző, illetve közéleti kérdéseket taglaló publicista arra mutatott rá, hogy eme jobboldali populizmusok, álérdekvédelmi törekvések hátterében a szavazatszedő pártok zsákmányszerző akciója áll, amelynek során mindenki mindenkinek mindent megígér, a népet is felhasználva hatalomra kerülésük érdekében. Magyarországon mind a szocialisták, mind a Fidesz megértette, hogy a széles tömegek támogatására építve nyerhetnek választásokat, ám ehhez az kell, hogy a pártállamban felnőtt dolgozókat a szocializmus idejére emlékeztető értékek – munka, létbiztonság, pozitív jövőkép, szociális intézkedések, esélyegyenlőség stb. – felvállalásával megnyerjék céljaiknak.

Nemcsak a Medgyessy-kabinet, hanem 1998 májusában Orbán Viktor hívei is ilyen és ehhez hasonló baloldali jelszavak skandalálása révén kerültek hatalmi pozíciókba. A Fidesz vezette nemzeti koalíció többek között az ország felemelkedését, a tandíj eltörlését, valamint egy sokféleképpen értelmezhető családbarát politika bevezetését helyezte kilátásba. Mint hamarosan kiderült, szociálpolitikájuk csak látszatra volt az, ami nem az esetek, az átalakulás veszteségeinek támogatá-

sát, épp ellenkezőleg, a feltörekvő, versenyképes, életerős új középrétegek, nagyvállalkozók helyzetbe hozását szolgálta. A hallgatók gyűlölt „adó-nemét” is csak az első diplomáig törölték el, a diákhitel bevezetésével pedig az adóságsapda új formáját fejlesztették ki a polgári erők. Döntéseiket a parlament, valamint az érdekképviseleti szervek megkérdése nélkül hozták, a tömegeket félrevezető parádék, álnemzeti lözongok propagálására azonban annál jobban adtak – s 2002 májusában ez is közrejátszott bukásukban. A legnagyobb ellenzéki párt állebejus magatartása, népröbületi fellépése azonban igazából ekkortól, illetve emiatti vereségük kompenzálásával vette kezdetét és napjainkban is reneszánszát éli. Ugyanis ebben az időszakban kezdtek kiépíteni azokat a Patyomkin-falvak szerepét betöltő fórumokat, intézményeket, amelyek révén Orbánék azt kívánják bizonyítani, hogy pártjuk igenis a nép pártja.

Ennek jegyében még 2002-ben tömegmozgalmat hívtak életre polgári körök néven. Égisze alatt bármilyen foglalkozású és lakóhelyű, a szocialista értékrendet vallóktól a nemzeti radikálisokig terjedően bárki megtalálhatja helyét. A párton, ille-

tőleg a mozgalmon belül gazdaköröket, majd 2004 folyamán munkástagozatot hoztak létre, amely a bérből és fizetésből élők, munkavállalók érdekvédelmét hivatott előmozdítani. Ugyanebben az időben bocsátotta ki a Fidesz a Munkáspárt kezdeményezését is kisajátító Nemzeti Petíciót, amely a családok, kórházak, munkahelyek stb. védelmét állította a közép-pontba, az érdekvédelmi szervezetekhez kísértetiesen hasonló módon. Orbán Viktor népbárát törekvéseit pedig 2005 márciusában a vidéki lakosság képviselőire hivatott faluparlament terve koronázta meg.

Igazi érdekvédelemről, szocialista színezetű elképzelésekről valójában azonban szó sincs. A polgári körök nem alulról szerveződő civil kezdeményezéseket fognak össze, hanem a párt manipulált híveinek kisebb-nagyobb csoportjai nyilvánítják magukat egy-egy társadalmi csoport elkötelezettjeinek, legyen szó akár a polgári kör irányzatairól, akár a munkástagozatról. Ahogy a faluparlament is csak egy közép-szintű érdekegyeztető tanácsnak megfelelő díszlet, amely mindössze a Fidesz vidéki bázisának erőfítogatására, sokak megtévesztésére szolgál. A legszomorúbb, hogy itt az érdekvédelem csak hatalomra jutási eszköz, a dolgozók hatékony érdekképviseletének támogatását, törvényi szabályozását egyetlen rendszerváltás utáni kormány sem tekinti szívügyének.

B. Deák András

Száz lépés a semmibe

A legutóbbi hetek egyik központi témája a kormány által meghirdetett száz lépés program, amely többek között a munka világában érzékelhető visszaeséseket kívánja radikális módon csökkenteni. A Gyurcsány-kabinet intézkedéseiben szerepel például a több százezer dolgozót foglalkoztató szürkegazdaság felszámolásának, illetve a garantált minimálbér bevezetésének a terve. A jövőben emellett arra is törvény köteleznék a munkaadót, hogy ahol normarendszer alapján fizetik ki a dolgozókat, ott a teljesítményért a nyolc órás munkaidőnek megfelelően határozza meg. A lépések látszólag sok tekintetben a bérből és fizetésből élők érdekeit szolgálják, valójában azonban mindez csupán porhintés.

Kétségtelen, hogy a kenyérgazdálkodás kényelmesebb megoldásokat, ilyen-olyan kiskapukat keresni, amelyek irányulhatnak akár a dolgozó be nem jelentésére, akár a munkaszerződés tetszés szerinti értelmezésére, akár a munkaidő kijátékosítására. Sajnálatos módon ez másként nem is történhet, hiszen tetszik vagy sem, az MSZP is a tőkés pártja, így igazi munkásbarát lépéseket nem tehet a szocialista-szabad-demokrata koalíció sem. Holott alapvető változtatásokra lenne szükség. Magyarországon napjainkban többszáz-ezer munkás dolgozik bejelentés nélkül, és legalább hárommillió dolgozó nem tagja egyet-

Másrészt ahol csak lehet, igyekezzek kényelmesebb megoldásokat, ilyen-olyan kiskapukat keresni, amelyek irányulhatnak akár a dolgozó be nem jelentésére, akár a munkaszerződés tetszés szerinti értelmezésére, akár a munkaidő kijátékosítására. Sajnálatos módon ez másként nem is történhet, hiszen tetszik vagy sem, az MSZP is a tőkés pártja, így igazi munkásbarát lépéseket nem tehet a szocialista-szabad-demokrata koalíció sem.

Holott alapvető változtatásokra lenne szükség. Magyarországon napjainkban többszáz-ezer munkás dolgozik bejelentés nélkül, és legalább hárommillió dolgozó nem tagja egyet-

len érdekvédelmi fórumnak sem: mindössze hatszázezer szakszervezeti aktivista tevékenykedik hazánkban. Már önmagában az is sokat jelentene, ha a mindenkori kormányok törvényben biztosítanák az érdekképviselet szabad működését bármely munkahelyen, hiszen ez jelentősen megnövelné a fórumok tagságát, hosszabb távon pedig szerveztségében rejlik erejét.

A munka világát érintő döntések meghozatalára csak meglévő érdekvédelmi keretek között van reális lehetőség, nem pedig felülről jövő irreális elképzelések keresztülvitele révén.

D. A.

A nagyvárosoknak is szükségük lenne reptérre

Elgondolkodtató, hogy noha egy éve csatlakoztunk az EU-hoz, de hazánkban az országúti és a légi közlekedés helyzete messze elmarad az uniós átlagtól. Az utóbbit illetően tudjuk a sajnálatos tényt, hogy a Ferihegyi repülőtérén kívül a debreceni légikikötő úgy-ahogy funkcionál, nemrég fejlesztették, s rendszeresen fogad és indít gépeket, tehát megfelel az elvárásoknak. De a többi nagyvárosnak is szüksége lenne fogadóképes és indító reptérre, hogy végre hasonlítsunk olyan országokhoz, amelyekben nem csak a nagy, de a közepes méretű városok is rendelkeznek korszerű le- és felszállópályákkal. E nélkül ugyanis nem tudunk megfelelni a mai kor követelményeinek.

Szegeden rájöttek erre, s megkezdődött a fejlesztés. A város határában a Bajai úton található a reptér, amely állapota miatt régóta használhatatlan. Márpedig szükség lenne rá egyebek között azért, mert a gépek fogadásával fellendülne a kereskedelem és a turisztika is. A szegedi önkormányzat preferált beruházásaként a megállapodások alapján nyáron elkezdik a több mint egy kilométer hosz-

szú, harminc méter széles aszfaltos futópálya építését, amely közepes gépek is landolhatnak. A terv szerint később a futópályát két és fél kilométeresre meghosszabbítanák, hogy a nagyobb fapados járatokat is fogadni tudja a város.

A fejlesztés első üteme mintegy másfél milliárd forintba kerül. A tavalyi és az idei költségvetéséből a városi és a megyei önkormányzat kétszázmillió fo-

rintot különített el erre a célra. A múlt évben a Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivaltól a város a repülőtér korszerűsítésére közel 160 millió forintot nyert. Szeged a közeljövőben hatszázmillió forintot pályázatot nyújt be a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanácshoz és egyéb forrásokból is szeretne bevételek jutni a költségek fedezésére.

Az elképzelések szerint az első kisebb méretű, vagyis 40-45 személyes repülőgépek még ebben az évben leszállhatnak a Bajai úton, a szegedi nemzetközi regionális kereskedelmi repülőtérén. Az aszfaltos kifutópályán kívül egy korszerű üzemanyag-töltő állomást is kialakítanak, valamint felújítják a reptér biztonság- és fényték-nikai rendszerét, de ezeket a munkákat csak jövőre kezdik el. T. L.

Több mint ötszáz munkanélküli Nagybaracskán

(Folytatás az 1. oldalról)

– Hogyan tudnak kijönni a 63 ezer forintos nyugdíjból?

– Kapok húszezer forint özeget, tehát havonta 83 ezer forintot kell beosztanom magunkra, vagyis hat személynél. De ebből a pénzből fizetjük a negyven ezer forintos gázszámlát, a villany havonta tizenötezerbe, a víz tízezerbe kerül. Ez 65 ezer forint. Nem marad húszezer forintunk, úgyhogy képtelenek vagyunk ennyiből kijönni. Ráadásul az is elkésért bennünket, hogy a bankok tiltólistájára kerülünk, mert a kölcsönöket nem tudtuk időben visszafizetni. Úgyhogy egyetlen bank sem áll velünk szóba. A helyi abc-ben viszont jól ismernek, s hitelre vásárolok. Kapok egy kiló kenyéret, aminek kétszáz forint az ára, viszek haza olcsó felvágottakat, s ezeket felírják. Másnap megint megyek a boltba, kérek ezt-azt. Most nyolcvanezer forinttal tartozom nekik, ha megjön a nyugdíj, törleszték belőle. Rendesek a boltosok, tudják, hogy apránként visszafizetem az adósságomat.

***

A következő helyszín egy szoba-konyhás ház. Az egyetlen szobában úgy helyezték el a heverőket, hogy a helyiség csak ágyakból áll. A sarokban helyet kapott egy tévé, délután öt-hat óráig néztem. Kunyik Józsefné karján egy gyerekkel kedvesen a konyha egyik széke felé intett, hogy oda üljek le, s közben megismogatta a másfél év körüli kislány fejét. Körülnéztem

a lerobbant házban, s elkésért a látvány.

– Ké a ház, s hányan laknak itt?

– Saját tulajdonunk a ház, ahol férjemmel együtt tízenegy gyereket nevelünk, egy meghalt. A fiaink, lányaink óvodába, iskolába járnak, rendesek, nincs velük semmi baj. Pedig félttem, hogy kinézik, megvetik őket.

– Miért tennék?

– Nézzen ránk, romák vagyunk, s ezt nem tagadom. A cigányok között sok jóra való, becsületes ember van, úgyhogy nincs szegélylnivalónk. Azoknak kellene szégyenkezniük, akik ránk sem hederítenek, s hagyják a pusztulásunkat. Tizenkét gyereket szültem, 45 éves vagyok, s havonta 82 ezer forint gondozási díjat, családi díjat, de egy fillért sem kap, mert a maszek, akinél dolgozott, nem jelentette be. Így a 82 ezerből élünk tizenhároman.

***

Kétszoba-konyhás nagybaracskai családi házukban Mesterné Sallai Mária kérdéseim nélkül is beszélt minden napjaikról.

– Több mint negyven évvel ezelőtt kerültem Nagybaracskára, mert szüleim elváltak, apám Pestről ide nősült, s vele jöttem. Fiatal lányként a térszél helyrekeredtem el, kapáltam, káposztáztam, aztán a bajai kórház konyháján dolgoztam. Az egyik ismerősöm hívott a délegyházi autósárdába, ahol három évig voltam, aztán visz-

szajítottam Nagybaracskára, és most a Humán Kft. telepén dolgozom, havi 51-52 ezer forintért. Nehezen, de valahogy meg tudunk élni négyen, a fiunkkal és a lányunkkal. Mindennap arra törekszem, hogy ötvenöt évesem meg tudjak felelni a kívánalmaknak, amiket kérnek tőlem. Ez azért is lényeges, mert a férjemet szívinfarktus miatt leszázalékolták, s a rokkantsági nyugdíja mellé szükséges a keresetem. Hiszen csak a gyógyszerekért havonta tizenötezer forintot fizetünk. A palackos gáz több mint hétezerbe kerül, a vízdíj kétezer, a szemétszállítás ezerötven. Megvettük a tűzfűtőt, mert azzal fűtünk, s 180 ezer forintot fizettünk érte, de jövő tavaszig elég lesz. Azelőtt jó dolgunk volt, mert a keresetünk mellé a polgármesteri hivatal biztosított nekünk is földet és vetőmagot, de ezt 2003-ban megszüntették.

***

Nagybaracskához közel található Bácsbokod, ahol 3500-an élnek. Az ott lakóknak van munkalehetősége az 1800 hektáros Aranykálász Termelőszövetkezetben, a Sole Hungária Tejipari Rt. helyi üzemében, az önkormányzat intézményeinél és a helyi kft-knél. Kollár János, az Aranykálász szövetkezet elnöke szerint a faluban mindent elkövetnek annak érdekében, hogy dolgozzanak, s pénzhez jussanak a bokodi emberek. Ez sikerült nekik, nem úgy, mint Nagybaracskán.

Tarnai

ÁLLJATOK A 21. KOMMUNISTA KONGRESSZUS MELLÉ!

A Munkáspárt tagsága nyugodt, határozott, méltóságteljes kongresszust akar, és elutasítja a pártellenzék újabb és újabb mesterkedéseit a kongresszus megzavarására. Ez derül ki a hozzánk érkező levelekből. Ez fogalmazódott meg a budapesti küldöttek értekezletén csakúgy, mint a csepeli és összevont taggyűléseken.

Sajnálatosan a pártellenzék is készül. A Baranya megyeiek hírlevélként küldöztetik szét a pártellenzék újabb kiáltványát. Jó lenne tudni, hogy miből is van pénzük a levelezésre, az internetezésre, a frakciós országjárásra? Mit akarnak? Tudják, hogy a kongresszuson nem áll melljük a többség, ezért a kongresszus törvényességét igyekeznek kétségbe vonni. „Valódi kongresszust a Munkáspárt megújulásáért” – hirdetik. Szerintük a Központi Bizottság többsége törvénytörő társaság, amely a 21. Kongresszust nem szabályszerűen, nem demokratikusan hívta össze. Szerintük az a fórum, ahol több mint 1900 küldött regisztráltatta magát, nem is kongresszus, hanem egy szedett-vedett gyűlekezet, egy „látszatkongresszus”. Ezt a kongresszust olyannyira gyűlölik, hogy még a Fővárosi Bíróságon is pert indítottak a Munkáspárt ellen.

Másik röpiratukban arra biztatják az embereket, hogy csináljanak botrányt a kongresszuson. Egyszóval, ezeknek az uraknak és hölgyeknek semmi sem drága azért, hogy a 21. Kommunista Kongresszust megzavarják.

A mi viszonyunk egyértelmű hozzájuk. Ahogyan Csepelen fogalmazott az egyik

párttagunk: „Nem vagytok többé az elvtársaim!” Nem vagyunk, nem lehetünk elvtársai azoknak, akik a párt legnehezebb időszakában rombolják a Munkáspártot, a harcban az ellenséggel vannak és a kommunista párt pusztulását akarják.

Most már nem is róluk van szó. Most azokról az elvtársainkról van szó, akiket megtevesztettek. Azokról, akiknek a Központi Bizottság üléseiről, a párt döntéseiről nem az igazat mondták el, hanem azt, amit gondoltak. Azokról az elvtársainkról van szó, akiket a pártellenzék egykor fényes tekintélye megtevesztett. Azokról, akik egyik-másik kérdésben más vélemények vannak, mint a párt többsége, de az alapkérdésekben egyetértenek. Ne engedjétek, hogy végleg letérítsenek benneteket a helyes útról! A kongresszus a párté, mi döntünk. Mi nem engedjük, hogy az MSZP csatlósává züllessék a Munkáspártot, nem engedjük, hogy megfoszszák a magyar munkást, a dolgozókat harci élcsapatától!

Sokan írtak hozzánk tiltakozólevelet, közreadjuk a legmarkánsabb véleményeket. Olvassátok el, gondolkodjatok el, álljatok a 21. Kommunista Kongresszus mellé!

Kommunista kongresszuson kommunista pártot!

Egy évnyi előkészítő munka eredményeként a Központi Bizottság bátor lépést tett. Mint ismeretes, javasolja a kongresszusnak, a tagságnak a párt nevének kibővítését. Biztató, hogy a határozattervezet megjelenése óta a párton belül és kívül pártunk nevének változtatása megértésre, támogatásra talált. A Munkáspárt tagjainak többsége rögtön megértette, hogy a Magyar Kommunista Munkáspárt a párt jellegét a lehető legjobban kifejező név.

Miért most került napirendre a névváltoztatás? A válasz egyfelől a helyzet időszerűségében van. Új politikai helyzetben – és most mindenféleképpen ebbe a helyzetbe kerülünk – érdemes egy nyílt, egyértelmű, mindenkitől elhatárolódó névvel a társadalom elé állni. Együtt élhetjük meg, hogy tizenöt év alatt a párt társadalmi megítélése megváltozott. Elmult az az időszak, amikor a közéletben egyesek „torkából” a „kommunista” szitokszó volt. Egy fél emberöltő elég volt ahhoz, hogy ismét a forma és a tartalom a köztudatban egymásra találjon.

A válasz másfelől a politikai gyakorlatunkban rejlett. Többünknek az utóbbi időszak politikai harca kapcsán megélt élménye idéződtött vissza. Népszavazási aláírásgyűjtésnél hányunknak kellett vitaközlőnek, hogy az aláírást kérő kommunista, mi képviseljük a dolgozó ember érdekét, hogy a kommunista az életkörülmények biztonságáért kérték aláírást.

Érdeklődéssel figyelem, hogy milyen jelentős vita folyt a gondolat megfogalmazásától a KB állásfoglalásán át a napjainkig eltelt egy év alatt. Tisztázódott, milyen is legyen az adott helyzetben a párt politikája, és ezt a politikát milyen pártnevet fedje le. A tapasztala-

tom, hogy aki érti és érteni akarja a KB elmúlt időszak politikáját, az érti a párt nevének változtatási szándékát. Történelmi felelősség, hogy a Munkáspárt semmilyen körülmények között nem engedheti meg, hogy a „nagy baloldali” ömlengésben a legkisebb esélyt is adja az összemosás lehetőségének. Mert bizony hányszor és hányszor nyeltek le azt a pirulát, azt a szocialista párti kísérletet, hogy egy széles baloldali masszába belegyömöszölje pártunk amúgy markáns politikáját. Visszafogottan szemléltük, hogy mi is a baloldali részesei vagyunk. Erőtlen elhatárolódásaink nem voltak hatásosak. Sok ok mellett az alapvető reflexre nem gondoltunk. Az egyszerű szemléltető gondolkodásában – sok a hatalom által állított egyéb korlátok mellett – nem hordoztunk markáns másságot. Kevés volt, ahogy küzdöttünk, mint ahogy kevés volt a kulturált kommunikációnk is.

Reményeim szerint a pártnevet módosításában benne van az az üzenet is, hogy válaszunk: a kapitalizmus elleni várhatóan hosszú küzdelmünket opportunista szédélgéssel vagy harcos marxista programmal küzdjük végig. Az önálló arculathoz illeszkedik a

Hajdú József

Magyar Kommunista Munkáspárt név. Hisz ebben a névben benne van az értelmiségi nyavalygás lezárásának szükségessége, az alapvető bázisaink felé szóló harci riadó.

A pártnevvita körül érdekes módon egy aggodalom azért meghúzódik. Ez pedig nem más, mint a dolog lényege: mikortól váltunk nevet? Vannak, akik csak a soros országgyűlési választást követően tudják mindezt elképzelni. Érdekes, hogy a pártellenzék zajos köre is ezt kiáltja. Szerintem a párton belül a fontolva haladók tévednek. Tévednek, mert kishitűek, hogy a párt új nevét a választás nem ismeri fel. Tévednek, mert a társadalom politikáló gyakorlatát, az új iránti vágyát figyelmen kívül hagyják. Tévednek, mert nem tűnnek magabiztosnak ebben a sokat ígérő lépésben. Tévednek, mert nem hiszik, hogy politikai ellenlábásaink a hatalom megszerzéséért a választás pillanatában magukra nézve még a kommunista jelzést is elveszik.

Szerintem egy út van! Váltanunk kell! Osztálypolitikánkat fejesse ki pártunk új neve is. A kommunista név sem névben, sem jelzőben nem eladó! A Munkáspártnak ezt óvnia kell. A névváltoztatás ezt is szolgálja! Legyünk bátrak, mert a társadalom az őszinte szót előbb-utóbb biztos, hogy díjazni fogja.

Én erre a programra és erre a névre fogok szavazni – reményeim szerint a többséggel – a 21. Kommunista Kongresszuson.

Hajdú József

Utolsó kísérlet a logika előhívására

„A Munkáspárt Baranya megyei elnöksége, Fratanolo János megyei elnök” fejlécű hírlevél járja be a párt berkeit. A szerzőket, akik a demokrácia bajnokainak adják el magukat, nem zavarja az a tény, hogy Fratanolo urat a Központi Bizottság kizárta a pártból, a megyei elnökséget pedig feloszlatta. A levél kiválóan összegezi mindazokat a tüneteket, amelyek ellen a párt már szeptember óta harcol. Mondhatni, igazi állatorvosi ló. Na és ott van a levél végén 26 név is. Nevezük őket az egyszerűség kedvéért a továbbiakban „Lázadók”-nak.

A vezetés leváltása vagy a párt erősítése?

A Lázadóknak van egy alaptézisük: hanyatló a párt választási eredménye – állítják. Hogy az egyik választás nem olyan, mint a másik, ez nem érdeklő őket. Az sem érdeklő őket, hogy ezek a választások az osztályharc viszonyai között zajlanak, és ezért csak az osztályharc logikájával ítéltetők meg. Ez a tézis nekik nem arra kell, hogy a párt erősítéséről beszéljenek. Arra kell, hogy igazolva lássák követelésüket: le a pártvezetéssel! Mivel lehet ezt a tendenciát megállítani? A Lázadók megint ugyanazt mondják: le a pártvezetéssel!

A komoly válasz azt jelentené, hogy az alábbi három lehetőséget számban vesszük: 1.) Meg kell akadályozni a következő választásokat, és puccsal kell a hatalmat megragadni. 2.) Olyan politikára kell kicserélni a jelenlegit, amely mellé már bizonyítottan nagy létszámú szavazó odaállt. Ez esetben a jelenleg ott álló pártot valamilyen módon likvidálni kell, vagy beolvasztani őket a Munkáspártba. 3.) Jó a jelenlegi politika, de hatékonyabban kell hirdetni. Az első kettő nyilvánvalóan nem járható. Tudomásom szerint a párt éppen ezért a harmadik megoldás mellett van, és ezért akarja erősíteni a Munkáspárt munkás- és kommunista jellegét, határozottabbá tenni a politikánkat.

A Lázadók szerint „teljes hatáskörű, valódi pártkongresszusra van szükség”. Tudatom velük: a 21. Kommunista Kongresszus teljes hatáskörű, valódi pártkongresszus lesz. Mindent napirendre tűzhet, amit akar, és mindent eldönthet, amit akar. A Lázadók álma a vezetés leváltása, a mi célunk a Munkáspárt megerősítése.

Sürgető feladat „számvetés és mérleg készítése a párt eddigi munkájáról. Őszintén meg kell vizsgálnunk...” – írják. Nos, ehhez előbb le kell írni, hogy valahányszor eddig számvetést készítettünk a párt munkájáról, az nem volt őszinte. És ha ez így van, mindenképp önkritikát kell gyakorolnia annak, aki ezeknek a számvetéseknek részese volt, de saját bevallása szerint egyik alkalommal sem volt őszinte. És tegyük hozzá, hogy persze egy ilyen önkritika után el is kellene hallgatnia, és átadnia a szót mindazoknak, akik őszintén viselkedtek a múltban.

„Hiteles és vonzó választási program kidolgozása” a következő – vagyis még mindig az első – sürgős teendő. Azért, ha én menekülni próbálnék az MSZP iránti lojalitás vádjától, a „hiteles” szó helyett okvetlenül másik szót keresnék, kivéve persze, ha még csak ma születtem. Ez esetben viszont nem lenne bátorságom a régi harcosok szeme láttára rizsálni magamat. Most megint először is le kellene írni, hogy az eddigi választási programunk a hitelesség és vonzóság követelményének nem felelt meg. Akkor persze ezt bizonyítani is kellene (legalábbis megkísérelni érvelni mellette), mert a kevés szavazat önmagában nem jelenti sem azt, hogy a választási program nem volt hiteles, sem azt, hogy nem volt vonzó. Vagy meg kellene vitatni, hogy a sok szavazatnak pontosan e két kritérium-e a szükséges és elégséges feltétele. Szerintem a párt választási értékeléséből ehhez a gondolkodáshoz máris lehet munióciót meríteni, arra vigyázandó, hogy ha már gazdagabb értékelést kívánunk adni az eddigiekénél, akkor nehegy már negligáljuk az eddigieket, és a végén egy szárnalmas, sekélyes értékelést készítsünk a meglévő árnyaltabb értékelés javításának szándékával, hiszen abban a pillanatban lejárhatjuk magunkat, és megint szembekerülünk a „tisztességesebb volna hallgatnod” belső lelkiismereti parancsal, amelynek egyelőre még mindig nem kívánunk eleget tenni.

Elit- vagy tömegpolitizálást?

A tömegek közötti munka a legfontosabb! – hangzik a spanyolviasz felfedezése. Lehetséges, hogy a Lázadó szerző mégiscsak ma született? Most akar a tömegek felé fordulni, amikor már szeptember óta legalább hét hónapot áldozott az életéből a tömegek igényétől való elszakítás kísérletének? Hát lassan el kéne dönteni: elitpolitizálást akar vagy tömegpolitizálást? Bekerülni a hatalmi elitbe, vagy bent maradni, ugye, aki teheti, hatalmi pozícióból áltatja a tömeget, hogy „sajnos nincs más lehetőség, mint a tömegközlekedés drágítása, az iskolák bezárása, a kórházak eladása” – vagy szembefordulni az-

Botta Melinda

zal az elittel, amelyik állásában befogadott, de a tömegekkel szemben áll, és helyette a tömegek mellé állni? Barátoscsáim, a kettő együtt nem megy!

Az egész hírlevél teljes hosszában egyetlen szó nem esik a tömeg igényeiről. Marad tehát az, hogy ez az ötlet csak a spanyolviasz újbóli felfedezésének üres ajánlatása ebben a levélben. Mi pedig tegyük világossá: a Lázadók nagyon is az elitpolitizálást hirdetik, mi pedig a tömegpolitizálást. Ők objektíve azok mellett vannak, akik az elnyomók, mi pedig azok mellett, akik az elnyomottak. Ez a különbség kettőnk között.

„Szakítanunk kell azzal a szektás szemlélettel, hogy egyedül vagyunk erősek” – így a következő sürgős teendő. „Csak az fél az ideiglenes szövetségektől, aki nem bízik önmagában” – hangzik az idézet Lenintől. Hát, nem tudom, ki félt az utóbbi fél évben az ideiglenes szövetségektől, de azt hiszem, nem a párt volt az. S aki nem bízik önmagában még ma sem, az sem a párt. A Lázadók, ha bíznának önmagukban, már rég elhúzhattak volna erről az általuk utált helyről, és megteremthették volna azt, ami- ben annyira számítanak saját igazukra. A párt már megtette, elzavarta sorából azokat, akik nélkül jobban bízik önmagában.

Nem ülünk fel a fasiszta veszély mítoszára, nem adjuk fel a pártot

Egy ponton azonban fordulatot vesz a levél, és felfedi valódi mozgatórugóját. „Elsőrendű feladatunk, hogy harcoljunk a polgári demokráciát jobbról fenyegető lopakodó fasizmus ellen.” Ó, hát már megint itt van a kutya elásva... Lassan már kezdjük megszokni, hogy minden vitából ehhez a kérdéshez lyukadunk ki. De az elől bőszen kitértek, kedves Elvtársaim, hogy ezt megvitassuk! Pedig már én magam is feltettem a közelmúltban ezt a kérdést A Szabadságban! Nem baj, felteszem újra. Ki melyik veszélyt érzi erősebbnek? 1.) Az ország nagyobbik része még mindig lefelé csúszik, egykori tartalékait éli fel, el fog szegényedni, egyre kiszolgáltatottabbá és tehetetlenebbé válik, lassanként elveszíti előbb a megélhetését, egészségét, később a tudását, aztán az akaraterejét, végül az önbecsülését, és nyomorletelepé válik az ország, ahol a szűk elit nagyon jól él, de már ha akarná, sem tudná felemelni a nyomorból a tömegeket. 2.) Valakik újra elkezdik firtatni, ki milyen származású, egyesekre belevegyet ragasztanak, újra kitalálják, hogy alacsonyabb rendűek a többi embernél, és újra felépítik a gázkamrákat, és oda szállítják őket marhavagonokba, miközben előbb egész Európá, majd a világ katonai megszállásáért küldik harcra a férfiakat.

Elvtársak! Tessék színt vallani! Mi a teendő az egyik, s mi a másik esetben? Hány új kongresszust akartok még kezdeményezni, ha a lelketek mélyén az egyetlen valóságos kérdést nem akarjátok megvitatni? Minek akartok olyan kérdésekről vitatkozni, amelyek nem is érdekelnek benneteket egyáltalán? „Nézitek ostobának a másikat, hátha álvitákkal is megnyerjük a hatalmat”? Márpedig itt, a levélben erre történik kísérlet. De levélben nem lehet új történelmet írni! Ahhoz a múltnak kellett volna más-képpen történnie!

Mi vagyunk az erősebbek

„A vezetésben jelentkező problémák és rendellenességek miatt a pártnak új kilépési hullám indult meg”? Tartás velük! Mi tart vissza? Hiszen egyre többen vannak, nem? Ja persze, hiszen Te okoztad a problémát és a rendellenességet, amely miatt kiléptek... De ne aggódj, a pártot elhagyni csak egy-féleképpen lehet: úgy, hogy az ember többé nem tartozik ide. Meríts erőt az internetes fórumból: láthatod, hogy mindenkit befogadnak! Mint a Köztársaság téri felkelők a köztörvényes bűnözőket. Mind- egy, hogy épp egymás iránti haragjukban fordultak Thürmer Gyulához, most vállalva haragszanak Thürmer Gyulára, hogy a másikukat miért nem nyírta ki!

Ennyire bízol benne, hogy mi, értelmes emberek vagyunk kevesebben? És az eddigi szavazások eredménye még nem mutatta meg, hogy épp ellenkezőleg: mi vagyunk többen?

El ne felejtsetek: várom választásokat, mit tartotok valóságosabb veszélynek? Az országos méretű elszegényedést vagy a származás szerinti országos méretű megkülönböztetést? Aztán ha a párt rájön, hogy az utóbbit tartja égetőbb veszélynek, akkor kereshet új politikát, új vezetőket, új szövetségeseket. De ha nem így dönt, akkor nektek kell új pártot keresseni! Nos, én vállalom! És ti?

Botta Melinda

PÁRTALAPSZERVEZETEK ÁLLÁSFOGLALÁSAI

A Központi Bizottság szellemében

Mi, a Munkáspárt Baranya megyei pártbizottságának kommunista tagjai meggyőződésből valljuk és felelősséggel kinyilatkoztatjuk, hogy a továbbiakban is a jelenleg és a legutóbbi pártkongresszuson megválasztott és a többség által elfogadott pártelnökséget tekintjük a Munkáspárt legitim vezetőjének és nem fogadjuk el az elnökséggel szemben állók politikai okfejtéseit.

Tesszük ezt azért, mert egyetértünk a jelenlegi szervezeti szabályzatban leírtakkal és nem vitatjuk annak törvényességét vagy törvényességét, valamint nem értünk egyet egyes megyék pártellenes magatartásával.

Tesszük ezt azért, mert nem vagyunk érdekeltek abban, hogy a párt kettéváljon, továbbra is a párt egységét tartjuk fontosnak.

Egyetértünk a párt Központi Bizottsága legutóbbi ülésének többségi határozatával, hogy a

Munkáspárt a 2006-os országgyűlési választásokon önállóan induljon és méretesse meg magát.

Egyetértésünket aláírásunkkal igazoljuk.

Ódor György (Mohács), Zentai László (Mohács), Horváth József (Mohács), Havasi László (Mohács), Gelb Zoltán (Pécs-Kertváros), Rákics Jánosné (Pécs-Kertváros), Kárász István (Mohács), Zentai József (Pécs-Meszies)

Támogatjuk a Munkáspárt vezetőségét

Bennünket, a Munkáspárt csepeli tagságát is mélységes aggodalom tölt el az a parttalan vita, tudatos széthúzás, amelyet a 20. Kongresszus és az azt követő központi bizottsági ülések határozataival szembehelyezkedő kisebbség kezdeményezett és folytat. Most már nem a jobbító szándékú véleménynyilvánításról, nem a vita szabadságáról van szó, hanem a Munkáspárt tudatos bomlasztásáról, lejáratásáról.

A szervezeti szabályzat elveivel és gyakorlati megvalósításával szembehelyezkedő, párt-szerűtlen, agresszív módszereket elutasítjuk, elítéljük.

A *Vajnai Attila* és *Fratanoló János* volt párt- és elnökségi tagok nevével jelzett csoportosulások tagjait arra kérjük, gon-

dolják át, mérjék fel cselekedeteiket, frakciós tevékenységük következményeit, annak romboló hatását. E tevékenységükkel mérhetetlen, megbocsáthatatlan kárt okoznak a kommunista baloldalnak, a magyarországi Munkáspártnak. Reméljük, nem ez a szándékuk!

A 21. Kongresszusra készülők csepeli kommunisták abszolút többségének nevében határozottan és következetesen támogatjuk a Munkáspárt fórumainak, vezető testületeinek demokratikus többségi döntéseit. Figyelmünket, minden szellemi és fizikai energiánkat a 2006. évi országgyűlési és önkormányzati választásokkal kapcsolatos feladatokra összpontosítjuk. Erre kérjük a Munkáspárt minden tagját és szimpatizánsát is.

Csepeli kommunisták aktívartekezlete

A zuglói pártbizottság taggyűléséről

A zuglói pártbizottság május 19-ei taggyűlésén ötven résztvevő jelenlétében először a kerületi elnök, **Majercsik János** tartott beszámolót. Ebben ismertette a május 24-én Zuglóban megrendezésre kerülő budapesti küldöttértekezlettel kapcsolatos kérdéseket. A tagság ellenetesen nélkül tudomásul vette, hogy támogatjuk **Kajli Béla** KB-taggyűlési választását és azt, hogy Zuglóból **Csikány Józsefné** kapjon hozzászólási lehetőséget a június 4-ei kongresszuson.

Majercsik János

Mind az elnöki beszámoló, mind a mintegy tizenöt hozzászólásból egyértelműen kiderült, hogy a tagság mindvégig követte a kialakult válságot, és túlnyomó többsége a KB-t támogatja a párt létét fenyegető frakciózás elleni harcban.

A zuglói pártbizottság egyetért azzal, hogy a 2006-ban esedékes országgyűlési választáson a párt önállóan, saját programmal induljon.

A kongresszusi határozattervezettel a tagság túlnyomó többsége egyetért, bár volt olyan hozzászóló, aki a fasiszta veszéllyel kapcsolatos javaslatot vitatkozott és az ominózus megállapítást, hogy „márpedig olyan veszély nincs” – kihagyni javasolta.

Részletesen foglalkozott az elnökségi bevezető és a hozzászólások többsége a választási

programtervezettel, amelynek mind a bevezető részéhez, valamint mind a tíz pontjához konkrét észrevételeket tett, valamint megfogalmazott olyan igényeket, amelyek a programtervezetből kimaradtak.

Érdemi vita alakult ki a párt nevének megváltoztatásáról. Voltak, akik a javaslat mellett érveltek, voltak, akik nem tartották sürgetőnek, akik egy későbbi (a választások utáni) időszakra halasztanák a döntést.

A taggyűlés a mintegy három óras tanácskozást határozathozattal zárta. Egyhangú szavazással döntött a következő kérdésekről:

– A kongresszus ügyrendjét elfogadjuk, és visszautasítjuk azokat a törekvéseket, amelyek

zátanyra akarják juttatni a kongresszust.

– A tagság egyetért azzal, hogy a párt önállóan induljon a 2006-os országgyűlési választáson, nem támogat egyetlen polgári pártot, rendszerváltó, kapitalizmust kiszolgáló politikai erőt sem. Ugyanakkor törekszik arra,

hogy a velünk szimpatizáló, programunkat elfogadhatónak tartó szavazók, csoportok támogatását elnyerje.

– Egyetértünk azzal, hogy le kell zárni a pártban folyó vitát, határozottan el kell járni a frakciózással szemben, a KB legyen következetes és bátor a demokratikus centralizmus érvényesítésében.

– Egyetértünk a kongresszusi határozattervezet lényegével, támogatjuk kongresszusi vitáimá válnak elfogadását, ugyanúgy, mint a szerintünk még további vitára is javításra szoruló választási programtervezet.

– **Munkatársunktól**

Nyílt válasz egy nyílt levélre

Visszaküldöm a Munkáspárt Baranya megyei elnöksége nevében hozzám eljuttatott Hírlevelet. Tudomásom szerint a Baranya megyei elnökség fel lett oszlatva, így nincs jogában nyílt levelet közzétenni.

Egyébként pedig azt tanácsolnám, ha Önök tényleg híthű kommunistáknak tartják magukat, akkor fejezzék be a párt létét súlyosan veszélyeztető, megosztó tevékenységet és álljanak be a sorba, készüljünk együtt a következő választásra.

A magyar pártok között számtalan példa van arra, hogy hova vezethet a belső torzsalakodás. (Ne hagyjuk magunkat kiszolgáltatni.) Belső vita minden pártban lehet és szükséges is, azonban a vitában valamelyik félnek mindig engednie kell, és ezt általában a kisebbségben maradónak kell megtenniük, ez pártfegyelm kérdése.

Különben is a mai politikai helyzetben nem arról kellene vitatkozni, hogy ki értelmez helyesen a marxizmust, vagy a lenini normákat számonkérni egymáson. Ezekre a tisztázó vitákra egy sokkal nyugodtabb politikai légkörben természetesen szükség van, hiszen az Önök felvetésének több pontjával magam is egyetértek.

Ma a tét az, hogy tud-e a párt erőt és egységet demonstrálni, meg tudja-e szólaltatni a kiszolgáltatott tömegeket, a po-

rig alázott munkásságot, egyáltalán azokat, akiknek immár tizenhat éve nincs képviselője a magyar törvényhozásban. Ma ezek a tömegek olyan politikai erő színre lépésére várnak egyre türelmetlenebbül, amely melléjük áll és felvállalja képviselőiüket. Ilyen politikai erő csak a kommunista Munkáspárt lehet. Cselekedjünk tehát okosan és egységesen kommunistákhoz méltóan.

Hosszan el lehetne vitatkozni azon, hogy a 21. Kongresszus a hagyományos, a szervezeti szabályzat betűit betartva lett-e összehívva. Lehetett volna készíteni értékeléseket és vitára bocsátani, küldötteket választani és 150-200 fővel kongresszust tartani a Baross utcában. Ugyan ki figyelt volna fel ránk? Véleményem szerint helyesen döntött a KB, amikor a teljes párttagságot meghívta a kongresszusra, és minden párttag részt vehet azon, aki időben regisztráltatta magát. Ma a Munkáspárt teljes médiablokkad alatt áll, bizonyították erre a 2005. évi május elseje, amikor az utóbbi évek legnagyobb tömegét sikerült mozgósítani. A magyar televí-

ziók egyetlen képkockát sem mutattak az eseményről.

A mostani kongresszusnak elsősorban figyelemfelkeltő, ha úgy tetszik, erőt és egységet demonstráló, a média és a közvélemény figyelmét magunk felé fordító tömegkongresszus jellege kell, hogy legyen. Azt kell demonstrálnia, hogy van egy hiteles baloldali párt és ez a Munkáspárt, amely kezdetől fogva a kizsákmányolt tömegek mellett áll és nem paktál le a nagytőkével, tehát a 2006-os választáson a kiábrándult tömegeknek érdemes ránk szavazni.

Önök a 21. Kongresszuson tisztújítást szerettek volna elérni, és ehhez kérték az én aláírást is. Tudomásukra kívánom hozni, hogy támogató aláírásomra ne számítsanak. Amikor Önök tisztújításról beszélnek, elsősorban a pártelnök leváltására gondolnak. Megítélesem szerint a párttagság többsége nincs elnökbuktató hangulatban és minden bizonnyal amikor eljön a tisztújítás ideje, a párttagság demokratikus alapon bölcsen fog dönteni az elnök személyéről.

Befejezésül azt javasolnám, közös erővel, összefogással tegyék sikeressé a 21. Kongresszust.

Nagy Sándor

a gyulai pártbizottság titkára

Nem szeretem a fasizmust

Nem szeretem, ha egy cigánygyereket leszúr az utcán, ahogyan az a Moszkva téren, a buszon történt. Nem szeretem, ha nem cigánygyereket szúr le egy cigánygyereket. Nem szeretem azt sem, ha cigánygyereket szúr le egy másik cigánygyereket. És egyáltalán nem szeretem, ha bárki bárki ellen erőszakot alkalmaz.

Rónai Katalin

Nem szeretem, ha visszaélnék az érzéseimmel. És különösen nem szeretem, ha a kormány, a kormánypárt, a miniszterelnök él vissza az érzéseimmel. *Gyurcsány, Lendvai*, az MSZP és a kormány ezt tették velem a Moszkva téri incidens kapcsán. Hozzám szóltak, és azt mondták: rettegj, mert jönnek a fasiszták, jön a szélsőjobboldal. Ma a cigányt szúrják le, de holnap téged, a zsidót viszik el. Tudom, hogy történelmed miatt félhetsz, félsz is, hát félj is! Rettegj, félj, de főleg 2006-ban szavazz az MSZP-re, meg az SZDSZ-re, mert majd ők fognak téged, a zsidót, a cigányt megvédeni!

A fasizmust én nem könyvből tanultam. Engem senki sem vádolhat zsidózással. Anyám Belgenbersen volt, apám meg Dachauban. Túléltek. Nagyanym nem élte túl. Túl lassan szállt fel a haláltáborba menő vonatra, s már itt, a pesti pályaudvaron lelőttek a németek. Unokabátyám sem élte túl. Ő egy volt az auschwitzi milliók közül. Én a háború után születtem, a szocialista Magyarországon. Gyűlölöm a fasizmust, és örülök, hogy élek.

Élek és van elég józan eszem ahhoz, hogy eligazodjak a politikában. Elegendem van abból, hogy egyesek mindig velem akarják a gesztenyét kikapartatni maguknak. Elegendem van abból, hogy az MSZP már a második választást akarja úgy megnyerni, hogy rosszul politizál, a népet adóztatja meg, majd amikor látja, hogy ennek ronda bukás lesz a vége,

bennem gerjeszt félelmet, engem félelmit meg. Ezt csinálták 2002-ben, ezt teszik 2006-ban is.

Persze, ehhez kell egy adott helyzet is. Nem szerettem Kóvér László nyilatkozatait 2002-ben, mert közönségesek, zavartak, fenyegetőek voltak. Nem helyeseltem, hogy a Fidesz átvett sok mindent a MIÉP-től, de ettől még nem gondoltam, hogy a holokauszt réme lebeg felettem és felettünk.

Nem szeretem most sem, hogy Orbán Viktor hülyének néz. Attól, hogy most fölül a HÉV-re, még nem lesz belőle szegényember, munkás, kisjöveldelmű értelmiségi. Úgyes politikus, ő tudja, hogy mit akar hallani a szegényember, a munkás, a kisjöveldelmű értelmiségi, általában a dolgozó ember, és mondja is. De nem gondolom, hogy Orbán Viktor ettől fasiszta lenne, sőt azt sem, hogy kizárólagos hatalomra törne. Meg akarja nyerni a választásokat, hatalmat akar. Azt a hatalmat, ami most az MSZP és az SZDSZ kezében van, és amit speciál az MSZP és az SZDSZ nagyon nem akar elveszíteni.

Az MSZP fasiszta veszélyről beszél. A televízióban Lendvai Ildikó azt mondja, hogy nem jók a törvények a fasiszta veszély megfékezésére. Kérdelem én, a kisember, aki történetesen még zsidó is: ki van ma többségben? Ki hozza a törvényeket? Ki irányítja a rendőrséget? Arcátlanlag tőlem kérni, hogy

én küzdjek a fasizmus ellen akkor, amikor a hatalmon lévő MSZP nem tesz ellene semmit. Mondhatná

Gyurcsány is azt, amit a szegényember, a munkás, a kisjöveldelmű értelmiségi hallani akar, sőt ő tehetné is, hiszen ő a miniszterelnök, övé a hatalom. De

mivel nem teszi, ezért már akkor sem hiszek neki, ha mondja.

Hogy mit tesz az MSZP és az SZDSZ, az ő dolguk. Hogy meg fognak bukni? Na és? Miért kellene nekem az MSZP milliárdosainak sorsával törődöm? Mi, a szegényember, a munkás, a kisjöveldelmű értelmiségi, zsidó és nem zsidó, mi mit fogunk veszíteni? Talán mi ülünk a magas hivatalokban? Talán mi lettünk milliárdosok az állami vagyon eladásakor? Amikor az MSZP kétszer is hatalomra került, vajon mi kerülünk a hatalomba? Nem! A szegényember, a munkás, a kisjöveldelmű értelmiségi, a dolgozó ember tizenöt éve csak statiszta ebben a színdarabban, elszenvetője a tőkés rendnek. Az én életem sem jobb, sem rosszabb nem lett, amikor egymást váltogatták a pártok. Az én életem akkor lett rosszabb, amikor a szocializmust megdöntötték, és behozták a kapitalizmust.

Én a jobb életet, az emberibb életet nem az MSZP-től várom, és nem is a Fidesztől. A jobb életet a szocializmustól várom, a Munkáspárttól várom. Ezért léptem be a Munkáspártba, ezért dolgozom, ezért élek. Zsidóként, kommunistaént, emberként.

Rónai Katalin

Munkáspárt, VI. kerület

Június 4.: Csepel Vas- és Fémművek

TALÁLKOZUNK!

SOK FIATAL CSALÁD A TELEPRE KÖLTÖZÖTT

Közösségi életet alakítanak Kecskésen

Számos telep veszi körül Szegedet, közülük az egyik a déli tőzsomszédságában levő Kecskés, amely a Szabadkai úton haladva a vasúti átjáró után található. Névadója, Kecskés István hivatalban dolgozott, aztán rokkantnyugdíjas lett, s kezdeményezésére az első világháború után az 1927-es hadigondozási segélyakció keretében hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvaik ingyen kaptak házhelyeket ezen a területen. Kecskés-telepen jelenleg kétezerhátszáz lakos van. A Szeged közigazgatási részéhez tartozó körtőlésen kívül a városrész fejlődéséről, az ott élők mindennapjairól, gondjaikról, örömeikről, s azoknak a családoknak a helyzetéről, akik a megyeszékhelyről kiköltöztek a kertváros jellegű telepre Bartáné Tóth Mária önkormányzati képviselővel beszélgettünk. A pedagógusként dolgozó képviselő asszonyhoz az úgynevezett Délkert városrész, vagyis Kecskés-telep, Szentmihály, Klebelsberg-telep és Gyálarét tartozik.

– Hol dolgoznak a kecskésiek és a telepen milyen a közösségi élet?

– Szegedi munkahelyekre járnak, ugyanis Kecskésnek nem volt s most sincs nagyüzeme, termelőszövetkezete, tehát a telepen nincs megvalósítható lehetőség. Eddig közösségi életéről sem lehetett beszélni, ezt most alakítjuk ki. Az idén harmadik alkalommal rendezzük meg a Délkert júniást. Gyálaréten kezdődött a nagyszabású rendezvény, aztán a következő évben Kecskésen folytatták, s az idén Szentmihály ad helyet a programoknak, amelyen a telep civil szervezetei, óvodásai, diákjai lépnek fel. Tavaly Kecskésen nyárközvetítő családi napot tartottak, amelyen a gyerekek, szülők kellemesen érezték magukat. Ugyancsak a múlt évben a kecskésiek az óvoda és a művelődési ház között közösségi teret építettek, s az avatónapságon adták át a Kecskés-telepért-díjat Bálint Lajosnak, aki korábban a Délép művezetője volt, s a cégnél már nem használt anyagokat eljuttatta Kecskésre, hogy fejlődjön, gazdagodjon a telep. Sajnos tavaly karácsonykor meghalt. A művelődési házban dinamikus a kulturális élet, szeretnek az emberek odajárni, mert magukénak tartják, ahol nemcsak beszélgetni lehet, hanem tartalom, színvonalas programokon is részt vehetnek az érdeklődők. A nyugdíjasok klubot alapítottak maguknak, s különböző rendezvényeket szerveznek. A kreatív szülők klubjába azok az anyák és apák járnak, akiknek gyermekeik már nem óvodások, de a felnőttek együtt maradtak, s ötleteikkel, kétféle munkájukkal segítik a telep fejlődését. A baba-mama klubba is sokan járnak, ami jelzi, hogy jelentős számban fiatalok is élnek Kecskésen. Sokan kiköltöztek Szegedről ide, az óvodába hetven gyerek jár, a központi és a tagozatos általános iskolában kétszáznyolcvan diákot tanítanak.

***

Hiába csöngettem a telep központjában egy gondozott külsejű sarokház kapuján, senki sem nyitott ajtót. Kérdeztem a szomszédától, hogy hol lehet, akít keresek. Mondta, hogy örökre lótfut, tegnap beszélt vele, most nem tudja, merre járkal. Aztán feleségével együtt megérkezett Számél Feri bácsi nagy szatyrokkal. Bevásároltak Szegeden, a Mars téri piacon, lesz míg sütni, főzni. Szívélyesen helyet kínáltak a melléképületben, mert mint mondták, ez a főhadiszállásuk, amely az előszobával, konyhával, fürdőszobával, spájjal kényelmes otthon. Letelepítették a konyhaasztalhoz, s a hetven éves Fe-

ri bácsi elém tett három fényképet. Az egyik a régi szentüzelelésű gőzmozdony előtt fiatal emberek mosolyogtak, középtűt Számél Ferenc.

– Tudja, hogy miért volt jókedvűnk? – kérdezte. – Mert letele a szolgálat, s többszáz kilométer vezetése után végre hazajöhettünk. Akkoriban a gőzössel nem úgy lehetett járni, mint most a villanyvezetékkel. Reggel ötkor indultunk Szegedről, Cegléden vizet vetünk, s tízre értünk Pestre.

– Hány évig vezette a mozdonyt?

– Szentesen születtem, 1952-től '57-ig az ottani vasút motorházában a sebességváltókat javítottam. Aztán behívtak katonának, Félégházán voltam két évig. Utána a szegedi vasútnál mozdonyokat vezettem 1959-től 1990-ig, amikor nyugdíjba mentem.

– Mióta él Kecskésen, s milyen a telepi élet?

– Negyven éve itt lakom. Megismerkedtem Marikával, aki ebben a házban született, házasságot kötöttünk, s Szentmihályra ide költöztünk. Azóta együtt vagyunk. Negyven éves fiunk a szegedi Picknél dolgozik, naponta kijön hozzánk és elmondja, hogy mi van a három unokánkkal, akik más városokban találtak maguknak munkahelyet. Ketten maradtunk a kecskési házban, amelyet feleségem szülei a múlt század elején vettek. Régi az épület, tetőcserére, alászigetelésre szorul, úgyhogy költeni kell rá. Nehezen, de elviselhetők a mindennapjaink. Feleségem a helyi óvodában 29 évig dada volt, tíz éve nyugdíjas. Összetesszük a pénzünket, valahogy megélünk. Az 1960-as évek elején nagy építkezések voltak itt, a régi székelykerti helyén utcák létesültek. Akkor kétszázalékos kamatra adott építési kölcsönt a bank. Elsősorban postások, vasutasok, a Délép szakmunkásai költöztek ide, illetve építettek maguknak házat. Annak idején rengeteg gyerek rohangált az utcákon, tereken, mi idősebbek velük együtt rúgtuk a labdát.

Közben Feri bácsi teát tölt. Más (alkoholt) nemigen ihat, egészségi problémái miatt. Többször feküdt már a szegedi kórházban.

– Mindig „helyrekalapáltak” s tették ezt nagy tudásukkal, szakértelmükkel önzetlenül. Búcsúzóul annyit mondtam nekik, hogy köszönöm. Ha ezt a kórházat, meg a klinikát privatizálták volna, a tulajdonos a markát tartaná. Felhőborító, mert a magyar ember ellen súlyosan vétkeznek, akik eladják a vívmányunkat, az ingyenes orvosi ellátást. És féltjük a magunk érdekében körzeti doktoronk és két kiváló

asszisztensnőjét, nehogy itt hagyjanak bennünket a privatizáció miatt, amit reményünk szerint sikerül elkerülni. Erre koccintsunk a teával, amelyből minden nap két litert iszom.

***

A Szegedről kiköltözött fiatal családok közül Sári Gábor feleségét, Kis Máriát találtam otthon, az iskolától néhány percnyire levő házukban. A nagymama az udvarban hintázta az apróságot, csengetésemre az anyuka ablakot nyitott, s kérésre azt válaszolta, hogy szívesen beszélgetne, de a fél éves Balázs fia beteg, orvoshoz kell vinnie. Mindössze öt percet kértem tőle, s ebből fél óra lett.

– Mikor, s honnan költöztek Kecskésre?

– Tavaly februárban jöttünk ide. Szegeden másfél szobás panelben laktunk, aztán Újszegeden egy plusz kétszobásba költöztünk. Úgy döntöttünk, hogy levegő és élet kell a két gyerek, a hat, valamint a fél éves fiunk neveléséhez. Szarvason kertes családi házban nőttem fel, távol áll tőlem a lakótelepi bezártság, s ettől menekítjük a gyerekeinket. A 33 éves férjem Szegeden gyermekvédelemmel foglalkozik, én az itteni általános iskolában tanítónő vagyok, régóta kijárok ide. Érdéklődünk, néztünk eladó házak Petőfi-telepen, Tápén és itt Kecskésen, s szakemberek tanácsára ezt a négyszobás házat vettük meg 16 millióért. Jelenleg nem teljesen a miénk, félig a banké, mert jelzáloghitel van rajta. Az újszegedi lakásunk eladtuk, kölcsönt vettünk fel, s szülői segítséggel beköltöztünk. De előtte fel kellett újítani, mert lepusztult épület volt. Ötmilliót költöttünk rá, kicserélttük a villanyvezetékét, a gázt, a hidegburkolatot, a nyílászárókat, a vakolatot, s ebbe besegített az egész család, a barátok, ismerősök, szomszédok. Szóval az egész házat rendbe kellett tenni. Hátra van még a tetőcsere és a felső rész felújítása, ami plusz egymillióba kerül.

– Megérte?

– Igen. Itt sokkal jobb lakni, szemben van a játszótér, nyugodt, csöndes a környezet. Errefelé mások az emberek, vigyáznak egymásra. Övják, féltik az itt élő családokat, ami biztonságot jelent, s ez nagyon fontos. Még akkor is megérte, ha a négyszobás ház rezsije havonta 60-70 ezer. A gáz például 25 ezer forint, de a fél éves kicsire fűteni kell. A férjem fizetésre rámegegy a házra, a gyedből élünk. Édesanyám havonta egy hetet itt van nálunk, segít és vigyáz a gyerekekre. Ha férjem munkára van szükség a ház körül, akkor Szarvasról a nagypapa is eljön.

Tarnai László

Könyörgés a nagykoalícióért

Berez János (az MSZMP KB egykori titkára) könyörgéssel fordult a hazai politikai élet meghatározó személyiségeihez, hogy az állandó marakodás helyett fogjanak össze a nemzet felemelkedése érdekében (Népszabadság, május 13.): „...térjete vissza a hatalommániakusságtól a magyarságotokhoz. Könyörgöm: a kiút, a nemzeti összefogás, a nagykoalíció.”

Naivitás? Egy világot megváltó próféta váteszi szavai vagy elfáradt, leépülő, ám mindenáron felütni akaró obszitos utolsó vonaglásai ezek?

Kétségtelen, a két erő legalapvetőbb céljai egybeesnek: rendszerváltók, kapitalizmust csinálók, atlantisták, antikommunisták, ötvenhatosok. A részletekben azonban (ahol állíthatólag az ördög megbúvik) feloldhatatlan ellenmondások vannak. Itt nincs lehetőség a kompromisszumokra. A korszerűtlen, immár anakronizmussá vált keresztény, nacionalista, konzervatív, horthysta ideológiára épülő „orbánizmus” nem juthat egy nevezőre a XXI. századi szociáldemokrácia jobbközép, neoliberalis polgári eszmeiségével. Osztálybázisuk mindkettőnek a részben magyar, részben külföldi nagyburzsoázia, de annak más és más érdekcsoportjai. Tömegbázisuk is eltérő: a Fidesz a keresztény, nacionalista, irredenta „középosztály” és a magyar fensőbbeségre ábrándozó fiatalosokat fogta meg, míg a szocialista párt a kö-

zéprétegek horthyzmustól-faszizmustól, rasszizmustól tartó egyedeit kerítette hatalmába. Ne tévesszen meg bennünket, hogy a Fidesz keveri sovinizmusát álbaldali követelésekkel, a szociáldemokraták pedig az esélyegyenlőség, szolidaritás, szegények iránti empátia frazeológiájával leplezik politikájuk polgári jellegét. Ez a manóverezés egyik részről sem ideológiai kérdés, inkább taktikai megfontolás. (Nem lehet véletlennek tekinteni, hogy mindkét nagy táborban szép számmal akadnak megtevesztett, osztályértékeiket szem elől tévesztő tagok és hívek.)

Meggyőződésem, hogy a nagykoalíció egyik érintett párt sem szorgalmazza, mert ez a monopólium helyzet feladását jelentené.

Berez hisz „...a magyarság elkötelezettségében a haladás mellett”. Ez a látható tényekkel szembeni vaksággal egyértelmű. A Fidesz haladásellenes, irredenta „középosztály” és a magyar fensőbbeségre ábrándozó fiatalosokat mozgásteren belül iglenli a „modernizálást”. „Könyörgöm megegyezésre:

...mindnyájan magyarok vagyunk.” A cikkíró koncepciója leplezetlenül nacionalista. A kapitalizmus markáns osztálytagozódását figyelmen kívül hagyja itt is és akkor is, amikor így fogalmaz: „a nemzeti érdekek közös megfogalmazása és képviselete...” Van ilyen az egymásnak feszülő osztályellenetek társadalmában? Cikkírónk átlépte a Rubicont, amikor lemondott (a „haza” javára) a marxizmus alapvető tanításáról. Lehetséges, hogy Pozsgay Imre „sikerei” motiválják?

Berez János a csúcsig „jutott le”: „Képesnek kell lennünk... a békés kiegyezésre. Jó alkalmat ad erre az 1956-os nemzeti tragédia közelgő ötvenedik évfordulója...” Vagyis: a magyar munkás, a magyar paraszt és a magyar kisember békéljen meg az 1956-os restaurációs kísérlet eszméjével, rendelje alá osztályérdekeit 1956, 1989 ellenforradalmi programjainak. Berez elgondolásaiból kiviláglik nagykoalíciós ábrándjainak burzsoáz karaktere.

A két nagy párt összeölekezése nem azonos a nemzeti összefogással, hanem a nagyburzsoázia csoportjainak szövetsége a kapitalizmus hosszú távú stabilizációja érdekében.

Hegedűs Sándor

Akik visszakapják a jóságot gyerekeiktől

A munkahelytel rendelkező emberek túlnyomó része arra kényszerül, hogy a napi nyolc helyett tíz-tizenkét vagy tizenhárom órát dolgozzon, s így is nehezen tudja fenntartani a családját. Késő este holtfáradtan hazáért, vacsorázik pár falatot, közben nézi a tévéhíradót és ágyába zuhan. Szombat, vasárnap is indul munkahelyére, hogy valamivel több legyen a havi fizetése, noha a plusz munkájáért magasabb díjazás nem jár. Országos gond, hogy ezek a becsületes, de kizsákmányolt nők, férfiak mikor tudják meglátogatni a szüleiket? Arra voltunk kíváncsiak, hogy azok, akik jelenleg nagyamák, vagy már dédunokával is büszkélkedhetnek, s egykor édesanyaként nagy szeretettel nevelték gyermeküket, most a jóságból, gondoskodásból mennyit kapnak vissza a lányuktól, fiuktól?

Ezekkel a kérdésekkel mentem a szegedi önkormányzathoz tartozó Humán Szolgáltató Központ által működtetett, felügyelt Vám téri idősek klubjába, ahol a déli, kora délutáni órákban nagy a sürgés, forgás.

A negyvenöt klubtag jól érzi itt magát, beszélgetnek, nevetgélnek, felidézik a múltjukat, kapcsolódnak, aztán harmincötven nyugdíjuk arányában kis fizetséget vagy ingyen megébédnek.

– A klub tagjai alsóvárosi szegények, társ nélkül élő emberek, de ha itt együtt vannak, tudnak vidámkodni, jókedvűek, felszabadultak lenni – mondta Vassné Zsigmond Lídia klubvezető. – Erre a megkészt Anyák napi ünnepségünkre is több mint húsz asszony jött el. Öröm nézni a nénik arcát, boldog tekintetét, mert ugyan több okból szomorúak, de van, ami felderíti, lelkesíti őket.

Érdékelt, hogy mitől jókedvűek, mi az, ami vidámmá teszi őket. Odaültem egy mosolygós néni mellé, s bemutatkozás után megtudtam, hogy a 72 éves Árendás Andrásné dédnagymama Dunántúlon, Lepsényben született, ott nevelkedett, aztán házasságot kötött, s 1952 óta férjével együtt Szegeden él. Az Élelmiszeripari Főiskolán takarított, a férje a szegedi Fel-

szabadulás Téteszben fogatos volt, de tizenkét évvel ezelőtt meghalt.

– Jól ment akkoriban, a Fel szabadulás a fogatosnak is sok pénz adott. Most egyszobás lakásban egyedül élek. Három gyereket neveltünk, de sajnos évekként ezelőtt a 49 éves fiam meghalt, mert baleset érte. Az 51 éves Ibolya és a 49 éves Zsuzsa lányom rendszeresen eljön hozzám, nagyon rendesek. De nemcsak a lét lányom, hanem a három unokám és a 11 éves dédunokám is gyakran felkeres.

– Hogyan tud megélni?

– Az özvegyivel együtt havonta 58 ezer forint nyugdíjat kapok. Kevés a pénzem, mert sok elmegy a rezsire, de igyekszem beosztani, ami marad. Szegényesen élek, viszont nem hiányzik semmi, ezért nem panaszkodom. Lányaim mindig megkérdezik, hogy mire lenne szükségem, szívesen hoznak ennivalót. Nem kell, telik a sütésre, főzésre. S ha eljön hozzám a dédunokám, mindig palatinszint csinál, mert az a kedvenc ételle.

Kissé odébb ültem Antal Sándorné mellé, aki családjával együtt Hódmezővásárhelyen él, s a férje 1998-ban meghalt. A családi házat eladta és öt évvel ezelőtt Szegedre költözött.

T. L.

A betegek kötelességei és jogai

Ha az állampolgár beteg lesz, s olyan állapotba kerül, hogy kórházba utalják, odakerülése után nem sokkal többféle adatlapot kap. Az egyik személyi adatait, hozzátartozóinak elérhetőségét és sok más fontos adatot kell, hogy tartalmazzon, például betegségével kapcsolatban. A másik az úgynevezett „Betegazonosító etikett”, amely tájékoztató a betegek jogairól és kötelességeiről. Lapozunk ebbe bele.

A törvényben meghatározott betegjogok a következők:

Az első pont az egészségügyi ellátáshoz való jog.

Ehhez a ponthoz hozzátesszem, hogy mindezt az állam köteles biztosítani állampolgárai részére a világ kulturált államaiban, mint ahogy az etikett második pontját is, mely az emberi méltósághoz való jog.

A harmadik pont a kapcsolattartás joga – a betegársak jogainak tiszteletben tartása, a beteg-ellátás zavartalanágának biztosítása.

S itt álljunk meg néhány szóra, ez az olyan fából vaskarika, melybe sok minden beletartozhat. Azok például: fekszem egy hatágyas kórteremben s tőlem alig egy méterre fekvő betegársamra rájön a beszélgethetnék, én meg aludni szeretnék. Na már most, ha képtelen befogni a száját, én nyilvánvalóan a beteg-ellátás zavartalan biztosítását gyakorolva szelíden vagy ingerülten elküldhetem ide-oda amoda.

Rossz példa? Talán igen, talán nem. Nem, mert egész más a jog és más a gyakorlat. Mert mi van akkor, ha egy kórteremben két-három ember úgy horkol, mint egy oroszlan, s a többiek éjszakaiikat csak füldugóval képesek zavartalanul átvészelni. (A füldugót a Betegbiztosító nem téríti). Ez is rossz példa? Aki egyszer átélte, aligha tartja annak.

A jogok és kötelességek között aztán nem szerepel az sem, hogy a betegnek joga van a normális táplálkozáshoz. Nyilvánvaló, hogy a kórházi menü nem szállodai színvonalat képvisel, de azért az elvárható, hogy az étel ne legyen hidegen kerüljön a beteg tányéjába.

S most egy olyan téma, mely főként a hozzátartozókat érinti, mégpedig azért, mert aki meghal, aligha tilthatja meg, hogy fölboncolják. A jelenlegi törvények szerint még a legközelebbi hozzátartozó sem, mert ha a kórház úgy dönt, hogy igen, boncolást kér, nincs apellátá. Természetesen indokot min-

dig lehet találni, de ilyenkor óhatatlanul észébe jut az embernek a kegyeleti jog, ha egyáltalán beszélhetünk erről. Egy biztos, a hozzátartozót ez érzelmi-mélyen érinti, s ezen még csodálkozni sem lehet.

Az is természetes, hogy ha bűnelkövetés gyanúja merül fel, akkor a boncolás ellen nem lehet tiltakozni, de ez már nem kórházi, hanem rendőrségi ügy.

És akkor a beteg kötelezettségei:

1. A kórházi rend és az egészségügyi szolgáltatás igénybevételére vonatkozó jogszabályok tiszteletben tartása.

2. Köteles az ellátásban közreműködő egészségügyi dolgozókkal együttműködni.

3. A beteg és hozzátartozói kötelesek tiszteletben tartani más betegek és az egészségügyi dolgozók törvénybe foglalt jogait.

Világos beszéd, s ennek így kell működni, mert különben felborul a rend, ami senkinek sem lehet érdeke.

Fontos lehet, hogy ezek a szabályok nem csak a betegek-

zettől olyat kér, ami adott körülmények között teljesíthetetlen, és olyan kivételezéshez vezet, ami a többiek számára visszatetsző. És ez akkor is az, sőt főként akkor az, ha a kérést a zsebbe dugott pénzzel nyomatékossítják. Lehet, hogy durva megfogalmazás, de ez nem hálapénz, hanem lekenyerezés.

S ki védi a betegeket? Kihez fordulhatnak, ha panaszkodnak, észrevételük van? Erre találták ki a kórházak betegjogi képviselőit. Nem könnyű tevékenység, különösen akkor, ha figyelembe vesszük azt, hogy cselekvési szabadsága igen csak behatárolt, ugyanis ő nem kezdeményezhet, csupán észrevételezési joga van. Ez az észrevételezés főként az ellátó személyzet időnként nem megfelelő hangnemével kapcsolatos eseteket jelenti, továbbá az ellátást érinti. Például azt ő sem tudja megdani, hogy a reggeli ne csupán 5 dkg felvágottból, egy picit vajból vagy egy keménytyújból, esetenként 3 dkg sajtból, dzsemből álljon.

Bár nem feltétlenül a kórházi betegjogi képviselőre tartozik, de komoly problémát jelent az is, mikor a beteg túljut a 3 + 3 hónap tartózkodási határon és haza kéne vinni. Ha van hová, mert sokaknak ez is gond. De ha van is hova hazamennie, ez a visszatérés több családot kényesít és hoz szinte megoldhatatlan helyzetbe, különösen akkor, ha a visszatérő súlyos vagy kevésbé súlyos agyér-elmeseződésben szenved, esetleg amputálták valamelyik – vagy mindkét lábát. Mindez tragédiákhoz vezet – vagy vezethet – s egyszerre súlyos egészségügyi és társadalmi probléma.

Még akkor is, ha létezik ápolási díj – jelenleg havi húszezer forint –, mely felemlése legalább a minimálbér szintjéig a hírek szerint napirenden van. A pénzt az Egészségbiztosítási Alap biztosítja, s az illetékes önkormányzat előlegezi, alkalmanként némi zökkenőkkel. Mindez némi elismerését jelentené ennek a nagyon bonyolult, régóta húzódozó problémának.

Jogok és kötelességek már régóta vannak, tervek is garadával, de most már konkrétumok, nem csak szép szavak szükségeltetnének...

Veégh Ádám

Negyedszázada történt: magyar űrhajós a világűrben

1980. május 26-án Farkas Bertalan a Szojuz-36 űrhajó fedélzetén a szocialista országok Interkozmosz programja keretében a szovjet Valerij Kubaszovval Föld körüli útra indult.

Farkas Bertalan

vid ideig hazánk légügyi attaséja volt Washingtonban.

Farkas Bertalan előbb a Kilián György Repülő Műszaki Főiskolán, majd a krasznodari Repülő Főiskolán tanult, ahol 1972-ben diplomát szerzett. Hazatérése után, 1972–1978 között a pápai repülőezred vadászpilótája volt. A hazai űrhajósok kiválogatása 1977-ben kezdődött meg. Farkas tagja volt az első szűz, majd a folyamatosan hét főre szűkülő keretnek, amelyből a szakemberek kiválasztották a Csillagvárosba utazó négy személyt. A döntőbe már csak Farkas Bertalan és Magyar Béla került. Az eredetileg egy évre tervezett ki-képzés az orosz–bolgár páros sikertelen útja, az összekapcsolódás meghiúsulása miatt két esztendőig tartott.

Ma is élénk emlékek

Az ötvenhat éves Farkas Bertalan nyugodtan letagadhatna néhány esztendő. Örömmel idézi fel az űrben eltöltött, páratlan élményekkel zsúfolt hét napot. Az űrhajó felszálló tömege induláskor 340 tonna volt, aminek közel kilencven százalékát az üzemanyag tette ki. A „jármű” tényleges súlya mintegy hét tonna volt, és három részből állt: az orbitális rekesz, a parancsnoki fülke és a hajtóműter. A Föld körüli repülésnek két fontos feltétele van: el kell érni az első kozmikus sebességet, ami 8 km/s és a minimum 160 kilométeres magasságot. A Kubaszov–Farkas páros röviddel az indulás után már elérte a 240 kilométeres magasságot. Az irányítóközpont utasítására később 350 kilométerre kellett emelni az űrhajót, hogy sikerüljön a Szaljut űrállomással való találkozást, ahol Leonyid Popov és Valerij Rjumin várták az érkezőket.

Az űrutazás során Farkas Bertalan különböző kísérleteket hajtott végre. Ellenőrizte többek között a magyar gyártmányú, munkavégző-képesség mérésére szolgáló Balaton-készülék valamint a Pille kozmikus sugármérő működését.

Mindenki másképp éli meg

A súlytalanság érzésével kapcsolatos kérdésre Farkas Bertalan azt válaszolta, hogy háromféle űrhajós létezik. Az egyik, akinek teljesen mindegy, hogy a Földön vagy a világűrben tartózkodik. Ebbe a csoportba tartozik például Valerij Kubaszov. Egy másik típus könnyen elviseli a földi „megpróbáltatásokat”, de a világűrben rosszul van. A harmadik kategóriába azok tartoznak, akik szenvednek az orvosok által előírt „kínzásoktól”, de a magasban jól alkalmazkodnak a súlytalansághoz. Farkas Bertalan önmagát a második és a harmadik típus keverékének tartja. Az űrutazás különleges eseményt jelent a Földre való visszaérkezés, ami mindig hatalmas koppanással jár. A Szojuz-36 visszatérése „rázós” volt, mert a kabin stabilizációját biztosító kis hajtóművek nem működtek.

Kádár János egy fogadáson, 1980-ban azt mondta Farkas Bertalanról, hogy „egy nemzeti érték, és ezzel tudunk kell gazdálkodni”.

A magyar űrhajós 1986-ban elvégezte a Budapesti Műszaki Egyetem Közlekedésmérnöki Karát, 1995-ben dandártábornokká léptették elő, majd rö-

Üröm az örömben

A rendszerváltás utáni kormányok azonban teljesen „megfeledkeztek” nemzeti értékünkről, aki az „átkosban” lett hazánk egyik legnépszerűbb polgára. Farkas részt vesz a Nemzetközi Űrhajós Szövetség munkájában, amelynek csak repült űrhajósok lehetnek a tagjai, és megőrizte barátságát az orosz, valamint más nemzetiségű kollegáival. Nyelvtudása, kapcsolatai és nemzetközi ismertsége ellenére azonban nem jutott el olyan földi „csúcsra”, mint Vlagyimir Remek csehsllovak űrhajós, akit a Cseh Kommunista Párt listáján az Európai Parlament tagjává választottak.

A kelet-európai rendszerváltás és a Szovjetunió szétesése után az Interkozmosz program és a „baráti országok” űrhajósainak térítésmentes repülései befejeződtek. Oroszország és a nyugati országok között új, üzleti kapcsolatokon alapuló űrkutatási együttműködés jött létre. A korlátozott anyagi lehetőségek és az illetékesek érdeklensége miatt újabb magyar űrutazására belátható időn belül nem kerül sor. A korábbi eredmények ellenére űrrepülése huszonötödik évfordulóján Farkas Bertalan megmaradt magyar unikumnak.

Bence Dániel

Szabad gondolat

Michelangelo Antonioni idézzük: „Ha valaki erőszakot alkalmaz azokkal szemben, akik szabadságot akarnak, rosszat tesz. De...” (Folytatás az ábrában.) Ha egy szám után két meghatározás található, az első a vízszintes.

MEGHATÁROZÁSOK: 1. Az idézet folytatásának első része. 2. Cseh történelmi festő (Mikolás, 1852–1913). 3. Rangjelző előtag. 4. Túlnyomó többség. 5. ... Capek; cseh író (1890–1938). 6. A vele kapcsolt mellékmondatban közlelbből meghatározott dolog, állat, növény. 7. Kicsinyítőképző. 8. Regényét Gárdonyi írta meg. 9. Lengyel katolikus pap, az antifaszizmus vértanúja (Rajmund, 1894–1941). 10. Jelszó, jelmondat. 11. Ausztria és Olaszország gépkocsijele. 12. Zenei és irodalmi irányzat. 13. Nyílvessző tovaröpít. – Az idézet folytatásának második része. 14. A reménység lovagja című regény szerzője (Jorge). 15. Német dal! 16. A dó után következik. 17. Roma, népiesen. 18. ... erdő; természetvédelmi terület Egyek határában. 19. Nem is fel-ső! 20. Tözsdecápa (György). 21. Órómai

pénzesség. 22. Nagyon régi. 23. Mesterséges nyelv. 24. Az idézet folytatásának harmadik, befejező része. 25. Kolumbia fővárosa. 26. Odera-parti kikötőváros, vajdasági székhely. 27. F. D. Roosevelttel gazdasági és népjóléti intézkedéseket meghirdető reformpolitikája. 28. Ész. 29. Színész játéka. 30. Kukoricaféherje. 31. Árpád vezér negyedik fia (korabeli nevén Zolta). 32. Hirtelen kisütött hűsszelet. 33. Farmermárka. 34. Cinező. 35. Gyermeke városáról nevezetes Balaton-parti község. 36. Autonóm Terület, röv. 37. O, sole ...; olasz világláger. 38. Ca d' ...; a velencei Aranyapalota. 39. Sziget Szumátra mellett. 40. Svájci folyó. 41. Személyérzel. 42. Tisztítóeszköz. 43. Az FTC népszerű neve. 44. Nyugat-Európa leghosszabb folyója. 45. Japán elektronikai márka. 46. Timur-...; közép-ázsiai uralkodó (1336–1405). – Kéziratot rendeltetési helyre eljuttat. 47. Felső végtag. 48. Hosszú idő múlva. – A Gilgames-monda napistene. 49. Norma ...; Martin Ritt filmje. 50. Chateaubriand kisregénye. 51. Keverni kezd! 52. Jordániai kikötőváros. 53. Könyv felédelt védő nyomtatott papírlap. 54. Menyasszony. 55. Fed. 56. Káposztaféle. 57. ... name; tartománynév (az informatikában). 58. Kukoricaital. 59. Francia

kalandor, író, róla nevezték el a szadzimust (Donatien-Alphonse-Francois, 1740–1814). – ... Tóbiás; mesehős. 60. Az ókori Mezopotámiában használt jegyekkel rögzített szöveg. 61. Török evezős csónak. 62. Az esővíz hatására keletkezett tarajos bemélyedés mészkösziklák felszínén. 63. ... Vegas; nevadai kaszinóváros. 64. Az a másik. 65. Éneklő szócska. 66. Zenetörténész (Kálmán, 1878–1956). 67. Orosz tehergépkocsi-márka. 68. ...-jour; rézsús ablak. 69. Órahang egyik fele. 70. Személyünk. 71. Szegecs, csapszeg. 72. Thaiföld és hazánk gépkocsijele. 73. Kb. a fontnak megfelelő latin súlyegység. 74. A szóban, népiesen. 75. Forma. 76. ... Paloma; Yradier dala.

Horváth Imre

A 19. lapszámunkban megjelent rejtvény helyes megfejtése: *Aki egészen alacsonyan van, az eshetik a legnagyobbat, az már csak a föld alá eshet.* Nyertesek: Dombi Gyula (Szeged), Tóth Antal (Ózd), Tóth Ferenc (Jobbágyi). Könyvnyereményeiket postán küldjük el. E heti feladványunk helyes megfejtését 2005. június 6-ig lehet beküldeni a Szerkesztőség címére (1082 Budapest, Baross u. 61.).

1	H	2	3	4	5	6	7	8	9	A	SZ	12	A
13					14					15			
16			17	18				19		20		21	
22			23	24			LY	E	25			26	
	S		27	28					29				G
31	32					33			34			35	
36			37	38		39			40			41	
42			43			44	45			46			
47				48					49	50		51	
52				53			54			55		56	
	L			57		58			59				E
60	61						AL				63	64	
65			66			67	68			69		70	
71			72			73	74			75	76		
	E												T
						GY				É			

A II. világháború utáni világrend^o Fasizmus a fasizmus után

1945-ben a Szovjetunió és az antifasiszta koalíció más államai legyőzték Németországot, Olaszországot, Japánt, ily módon megsemmisítették a fasizmus eszméjét valóra váltó államokat, azok gazdasági, politikai, jogi struktúráit. A háború utáni nemzetközi jog és ezt követve számos ország nemzeti joga is betiltotta a fasiszta szervezeteiket, sőt a fasiszta eszmék terjesztését. A fasizmus mint eszme, mint politikai mozgalom gyűlöletessé vált az emberek többségének gondolkodásában.

Görögország, 1967. április 21-ike. Az amerikai fasiszta katonai diktatúrát juttatnak hatalomra. Miért volt erre szükség? Azért, mert nyilvánvalóvá vált, hogy a társadalmi elégedetlenség, a kommuniztációnak erősödését nem képesek szokványos eszközökkel megoldani. Az 50-es évek végére, a 60-as évek elejére a Görög KP eredményes harcot folytat az amerikai katonai jelenlét ellen, a Közös Piacban tömörülő európai nagytöke behatolása ellen. Az emberek támogatják a kommuniztácót, hiszen még emlékeznek a II. világháborúra, a kommuniztációnak hősiességére a német fasizmus elleni harcban. A fasiszta diktatúra megszünteti a polgári demokrácia alapintézményeit, a kommuniztácót bebörtönzik. A görög fasizmus 1974-ig maradt fenn.

Chile, 1973. szeptember 11. Pinochet tábornok, az amerikai CIA támogatásával, katonai puccsal megdöntötte Salvador Allende demokratikusan megválasztott kormányát. Miért? Azért, mert Allende rendszerre túllép a polgári demokráciák szokásos határain, valóban a népek akar hatalmat, és – ez az egyik döntő elem – erősödnek a kommuniztácók. Allende egyik legfőbb segítőtársa a közelmúltban elhunyt Gladys Marín, a kommuniztációnak vezéralakja. „Chile nem térhet a marxizmus útjára csak azért, mert annak népe felelőtlen” – jelentette ki Henry Kissinger akkori amerikai külügyminiszter.

Az elkövetkező rémuralom idejében ezeket gyilkolták meg. A kivégzőosztagok nyilvánosan végezték ki az embereket. Az országban gyűjtőtáborok létesültek és kínzókamrákat állítottak fel. A halottakat elhagyott bányákba és tömegsírokba temették. 1999-ben, Pinochet tábornok angliai letartóztatását követően az Egyesült Államok kormánya ezer és ezer okiratot hozott nyilvánosságra. Ezek félreérthetetlenül bizonyítják a CIA részvételét a chilei katonai puccsban, és azt is, hogy az Egyesült Államok kormányának részletes ismeretei voltak arról, hogy mi történik Chilében Pinochet tábornok uralma alatt. Ennek ellenére Kissinger biztosította a tábornokot ameri-

kai támogatásáról. „Az Egyesült Államok, amint az Ön előtt ismeretes, rokonszenvezik azal, amit Ön meg szándékozik valósítani. Kormányának a legjobbakat kívánjuk” – jelentette ki Kissinger.

A berlini fal lebontása után

Mint a korábbiakban láttuk, az 1945–1991 között tartó hidegháborút a kapitalizmus nyerte meg. A második világháború utáni megállapodásokat felülvizsgálták. Németország újra egyesült. Csehszlovákia, Jugoszlávia, a Szovjetunió megszűnt létezni. A szocialista rendszereket megdöntötték Európában. Az európai kommunista mozgalom válságba került. Az Egyesült Államok olyan gazdasági, politikai, katonai hatalommá vált, amellyel szemben ma egyetlen állam sem tud ellensúlyt képezni.

A kapitalizmus a szocialista világ megdöntésében és a hidegháború utáni világrend kialakításában az eszközök igen széles skáláját alkalmazta, a fegyverkezési versenytől kezdve, a po-

A kelet-európai szocialista rendszerek legyőzésével elhárult az akadály az amerikai tőke, az USA globális hatalma előtt.

Az USA szüli a fasizmust

Az új helyzetnek is megvan azonban az ellentmondásai. Egyrészt, a korábbiakhoz képest óriásivá vált a gazdagság, a hatalom koncentrációja, és ezzel együtt a szegények és a gazdagok közötti különbség. Másrészt, az USA csak úgy képes fenntartani uralmát, ha folyamatosan terjeszkedik. Ezért kellenek mondva csinált háborúk Jugoszlávia, Irak, Afganisztán ellen, holnap talán Irán, a KNDK ellen. Harmadrészt, a tőke a hatalmát egyre inkább csak úgy képes fenntartani, hogy egyre jobban ellenőrizi a saját polgárait. A mobiltelefonok, a szinte kötelező bankkártyák útján a világ elindult a globális nyilvántartás felé. A terrorizmus elleni háború meghirdetése után ezek a korlátozások egyre szigorúbbak. Mindez egyúttal kielezi a tőkés rend ellentmondásait. Az amerikai imperializmus és vele együtt az EU-imperializmus is egyre jobbratolódik. A neoliberais politika megszüli azt a társadalmi állapotot, a nyomort, a kiszolgáltatottságot, ami szinte mindig velejáruja a fasizmusnak.

A fasizmus ma is szélsőséges eszköz a tőke számára. A szocializmus és a kapitalizmus, a munka és a tőke közötti erőviszonyok ma olyanok, hogy a tőke nem kényszerül a fasizmus alkalmazására. Nincs közvetlen fasiszta veszély. A tőke alkalmazza a szélsőjobbokat, a nacionalizmust, az antikommunizmust eszközt. Sőt, bármilyen furcsa, megtűri az antiszemitizmust is. Képmutató módon megemlékezik a holokausztról, de a másik oldalon folyamatosan újraszüli a

fasizmust, az antikommunizmus társadalmi alapjait.

A fasizmus elleni küzdelem a 20. század 30-as éveiben a népprofitot jelentette, amikor a kommunista pártok a fasizmus elleni harc érdekében átmenetileg lemondtak osztályérdekeik érvényesítéséről. Ma a fasizmus elleni küzdelem az amerikai imperializmus, az EU multinacionális tőkés és a nemzeti kiszolgálók elleni harcot jelenti. Ebben a harcban a kommuniztációnak szervezetszükségével, eszmei tudatosságukkal vesznek részt, úgy, ahogyan ezt történt Görögországban vagy Portugáliában.

(Folytatjuk)

M. L.

Kitüntetések, papír- és fémpénzek, képeslapok, porcelánok adásvétele.

VERES ÉREMBOLT,

VII. ker. Izabella utca 37.

Tel.: 322-4799 H-P: 9-17 óráig.

Újságíró különbejáratú albérletet keres.

Telefon: 06 (20) 354-6772

Baloldali könyvnap Angyalföldön

A Nagy Lajos Társaság, az Eszmélet és az Ezredvég című folyóiratok bemutatják a baloldali eszmeiségű írók és költők műveit 2005. június 9-én (csütörtökön) 15–19 óráig, Angyalföldön a XIII. kerületi Lehel téri Vásárcsarnok bejárata előtt, a 14-es villamos végállomásánál, a 3-as metró kijáratánál.

Megnyitó: 2005. június 9-én 15 órakor.

Megnyitja: Szepes Erika irodalomtörténész.

A megnyitó utáni rövid műsorban fellépnek Kassai Franciska és Lukácsi Katalin.

Dedikálásra meghívottak:

Acsádi Rozália, Andor László, Ágai Ágnes, Baranyi Ferenc, Dániel Mária, Csák Gyula, Farkas Péter, Gál Jolán, Gyimesi László, Hajpál Tibor, Hámosi István Péter,

Kárpáti Sándor, Kepes Gábor, Krausz Tamás, Kassai Franciska, Ladányi András, László Kozák Gyula, M. Szántó Judit, Moldova György, Molnár Géza, Payer Imre, Rigó Béla, Rozsnyai Ervin, Simor András, Soós Zoltán, Szepes Erika, Szerdahelyi István, Tabák András, Wirth Ádám, Wiener György.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Segítsünk a szívbetegek gyerekeknek!

A minap megkeresett bennünket a Szívhang Gyermekalapítvány, és a Munkáspárt támogatását kérte gyermekkardiológiai fejlesztések megvalósításához. Kérésükkel, sajnos, nem állnak egyedül. Sokan kérnek, mivel az állam keveset ad. Közben az állam feladata lenne, hogy többet költson az egészségügyre, mondjuk a GDP tíz százalékát. Ha ez így lenne, ha

nem önmagukra költenék az ország vezetői a megtermelt javakat, más lenne a helyzet.

Nem ígértünk az alapítványnak pénzt, hiszen nekünk sincs. De megígértük, hogy politikánkat következetesen folytatjuk, hiszen a magyar egészségügy gondjait nem az adományok oldhatják meg, hanem egy elvileg más politika. Megígértük azt is, hogy tájékoztatjuk tagja-

inkat. Aki úgy érzi, tud segíteni, segítsen a szívbetegek gyerekeknek.

Az alapítvány adatai:

Szívhang Gyermekalapítvány
1088 Budapest, Rákóczi út 27/b. 4/1.

Ügyintéző: Czimre Jutka (telefon: 328-01-86).

Bankszámlaszám: Budapest Bank Rt 10100716-46630600-01000002.

VESZTESÉGEINK

Ifj. Bocsi József, aki 1981 óta volt tagja a pártnak, 54 éves korában elhunyt. **Nyíregyházi alapszervezet**
Kiss János, aki 1950 óta volt tagja a pártnak, 78 éves korában elhunyt. **Tiszavasvári alapszervezet**
Szabó István, aki 1954 óta volt a párt tagja, 78 éves korában elhunyt. **Tamási alapszervezet**
Kurunci István 77 éves korában elhunyt. **Hevesi alapszervezet**

éves korában elhunyt. **Nyíregyházi alapszervezet**
Kiss János, aki 1950 óta volt tagja a pártnak, 78 éves korában elhunyt. **Tiszavasvári alapszervezet**
Szabó István, aki 1954 óta volt a párt tagja, 78 éves korában elhunyt. **Tamási alapszervezet**
Kurunci István 77 éves korában elhunyt. **Hevesi alapszervezet**

Hafiek Lászlóné, aki 1945 óta volt tagja a pártnak, 81 éves korában elhunyt. **Budapest, XIII/8. alapszervezet**
Baracsi János, aki 1952 óta volt a párt tagja, 77 éves korában elhunyt. **Hevesi alapszervezet**
Orosz László, aki 1945 óta volt a párt tagja, 80 éves korában elhunyt. **Szentesi alapszervezet**

EMLÉKÜKET KEGYELETTEL MEGÓRIZZUK

Búcsú Florakis elvtársától

Szomorú hír érkezett hétfőn Athénből. Elhunyt Harilaos Florakis, a Görög Kommunista Párt tiszteletbeli elnöke, a görög és a nemzetközi kommunista mozgalom legendás személyisége. 91 éves volt.

Amikor néhány éve megérkezett a budapesti repülőtérré, már nem volt aktív pártvezető. Mégis a görög nagykövét, a budapesti görögök népes serege várta. Mindenki ismerte és tisztelte. A görög nép legjobb tulajdonságait testesítette meg. A szabadság elkötelezett harcosa volt, lángelkű hazafi.

Florakis elvtárs 1914-ben született Rahoula faluban, egy hatgyerekes családban. 15 évesen csatlakozott a kommunista mozgalomhoz. A szoros értelemben az alapoknál kezdte, olvasója és előfizetője lett a Kommunizmus ABC-jé című kiadványnak. 1929-ben csatlakozott a kommunista ifjúsági szövetséghez. 1940-ben részt vett a görög-olasz háborúban, harcolt a görög diktatúra ellen. Az

ország német megszállása után az első nagy sztrájk szervezője volt.

Florakis elvtárs a Nemzeti Felszabadítási Front megalakulása után azonnal csatlakozott a megszállás elleni fegyveres harchoz. Yiotis kapitány néven az antifasiszta harc legendás alakja lett.

1949-ben lett a Görög KP Központi Bizottságának tagja. Az antikommunista görög kormányzat azonban börtönbe vetette. 18 évre ítélték el. Florakis elvtárs a demokratikus Görögországban, 1972-ben lett a Görög KP első számú vezetője. 1989-ig töltötte be ezt a tisztséget. Később a párt tiszteletbeli elnöke lett.

Sokszor járt Magyarországon. Jól ismerte és tisztelte Kádár Jánost. Florakis elvtárs kommunista volt, internacionalista, a kapitalizmus, a tőkés kizsákmányolás kíméletlen ellensége. Becsülte a Munkáspártot kitartásáért, elvhűségéért, ismerte vezetőit. Amikor itt járt, Kádár János sírjánál harcra biztatott bennünket.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiatitelye az **»OBSERVER«**

BUDAPESTI MÉDIACÉGELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738, Fax: 303-4744
E-mail: marketing@observer.hu
http://www.observer.hu

A Szabadság

A MUNKÁSPÁRT KÖZPONTI POLITIKAI HETILAPJA
Felelős szerkesztő: Szabados Judit

Szerkesztőség: 1082 Budapest VIII., Baross utca 61.
Telefon: 313-5420 (közvetlen); 334-1509/22 m. Telefax: 313-5423

Lapterjesztés: Szigeti Endréné, tel.: 334-1509/23 m.
A Szabadság e-mail címe: mp400@axelero.hu;
internet cím: www.aszabadsag.hu

Kiadja: a Progressio Kft., a kiadásért felelős: Vajda János igazgató
ISSN 0865-5146

Terjeszti: a Budapesti és a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt., valamint az alternatív lapterjesztők

Előfizetési díj: egy évre 5520 Ft, fél évre 2760 Ft, negyedévre 1380 Ft, egy hónapra 460 Ft
Előfizethető a hírlapkiadásoknál, a Hírlapelőfizetési Irodában (Helir 1900), a Magyar Posta kerületi hírlapüzletági ügyfélszolgálati irodáiban, vidéken a postahivatalokban.
Szedés, tördelés: Progressio Kft.
Nyomtatás: Apolló Kft. 1165 Budapest, Zsemlekes út 25.
Felelős vezető: Mózes Ferenc ügyvezető igazgató